



PWOJÈ KORE FANMI

KREYÒL
AYISYEN-AYITI

Vaksinasyon

LIV PATISIPAN

Yon modil nan pwogram fòmasyon
pou Ajan Kore Fanmi





COPYRIGHT POLICY

Published by Partners in Health. Subject to the rights of Partners in Health, this publication may be freely reviewed, abstracted, reproduced, or translated provided that all copyright, trademark, and other proprietary notices are included in such use. No portion of this publication may be sold or otherwise used or distributed in conjunction with any commercial purpose. ♦

ATANSYON: Manyel sa pa vèsyon final. Enfòmasyon ki andan manyel sa ap tann apwobasyon MSPP.

Liv sa a se youn nan modil fòmasyon prensipal ki pou sèvi nan pwojè pilòt *Initiative Agent Communautaire Polyvalent (IACP)* a an Ayiti. IACP se yon travay tèt ansanm ant gouvènman Ayisyen an, Banque Mondiale, UNICEF, Programme Alimentaire Mondial, Partners In Health/ Zanmi Lasante, ak World Vision. Objektif pwogram sa a se fè sa vin pi fasil pou fanmi ayisyen, sitou sa ki pi frajil yo, jwenn premye swen ak sèvis ki pi ijan yo.

Fòmasyon an ap bay Ajan kore fanmi (AKF) yo posiblite pou yo byen prepare entèvansyon yo epi pou yo byen fè travay pou yo: 1) bay fanmi yo fòmasyon sou nitrisyon ak lasante; 2) bay fanmi yo materyèl ak sèvis ki pi nesèsè yo dirèk; epi 3) ranfòse sistèm referans lan yo pou ede fanmi yo jwenn sèvis lasante ak sèvis sosyal pi fasil.

Se patnè pwojè a ki devlope materyèl sa a nan tèt ansanm. Se Banque Mondiale, UNICEF ak Programme Alimentaire Mondial ki finanse pwojè IACP a.

Nan dokiman sila a gen enfòmasyon ki soti nan: *Programme Elargi de Vaccination (PEV): Manuel de Normes Techniques et de Procédures ak PEV en Haïti*, Ministère de la Santé Publique et de la Population (MSPP) (Pòtoprens: MSPP/Pwogram vaksinasyon, 2009); *Manuel de Gestion des Vaccins et de la Chaîne de Froid*, Ministère de la Santé Publique et de la Population (MSPP) (Pòtoprens: MSPP/Pwogram vaksinasyon, 2009); *Facts for Life*, 4th ed., UNICEF, OMS, UNESCO, FNUAP, PNUD, ONUSIDA, PAM ak Banque Mondiale (New York, NY: United Nations Children's Fund), 2010; *Immunization in Practice: A Practical Guide for Health Workers*, World Health Organization (Geneva: World Health Organization, 2006); and *Modil Resiklaj Vaksinasyon*, World Vision (Pòtoprens: World Vision, 2006).

© Text: Partners In Health, 2011.

Foto: Zanmi Lasante

Desen: Jesse Hamm

Konsiltan: Bonnie Kittle

Mizanpaj: Mechanica, Annie Smidt ak Zanmi Lasante

Enprimri: ID Plus

Vèsyon Kreyòl tès pilòt la te pibliye an me 2012

Nou dedye liv sa a pou tout travayè lasante ki fè misyon nou an rive fèt akòz gwo travay yo. Se yo ki potomitan pwogram pou sove lavi epi pou pote yon lavi miyò nan kominote pòv yo. Chak jou, yo al vizite moun nan kominote sa yo pou yo ofri yo sèvis, fòmasyon ak sipò epi yo fè nou konprann: solidarite pratik se pi gwo remèd kont maladi ki ka gaye toupatou, lamizè ak dezespwa.



Sa ki nan liv la

Vaksinasyon

Kontèks.	1
Objektif.	3
Pati enpòtan yo	5
Entwodiksyon sou vaksinasyon	7
Maladi vaksen ka anpeche moun trape ak siy maladi sa yo	9
Kalandriye Vaksinasyon	21
Vitamin A ak enfòmasyon sou pwoteksyon kont pwazon tetanòs	22
Kat vaksen, rejis vaksinasyon ak kaye vaksinasyon.	28
Lis Sa nou dwe Prepare pou yon Pòs Rasanbleman	32
Lis kote pòs rasanbleman ap fèt	34
Konsève vaksen	35
Dirije yon sesyon sou vaksinasyon nan yon pòs rasanbleman.	43
Sa pou nou fè avèk fatra ki rete nan pòs rasanbleman yo. . . .	47

Kijan pou nou bay vaksen	48
Kijan pou nou prepare vaksen ki pa gen danje epi pou nou sèvi ak yo	65
Dezagreman vaksen ka lakòz	72
Kesyon pou rekonèt ki moun ki merite tèl vaksen.	81
Echantiyon kat vaksinasyon, ak kat sante pou fi	82
Konsève vaksen epi jete dechè: Eksplikasyon sou zo`n yo. . . .	97
Lis Tout Sa Pou Fè pou yon Bon Jan Mwayen pou pale	99
Lis tout sa pou fè pou Montre Respè.	100
Teknik pou Koute.	101
Prensip pou bay Konsèy	102
Etap chanjman.	102
Etap Chanjman Konpòtman Negosye.	103
Plan detaye pou pyès teyat yo sou chanjman konpòtman Nan vaksinasyon	104
Nòt	107
Fòm evalyasyon	108



Vaksinasyon



KONTÈKS

Vaksinasyon pwoteje moun kont maladi grav. Yon timoun ki pran bonjan vaksen kont maladi sa yo p ap trape yo. Yon timoun ki pa vaksinen gen plis chans pou li vin malad, pou li andikape pou tout lavi li, pou li souffri malnitrisyon epi li menm ka mouri.

Tout timoun ta dwe pran tout vaksen doktè rekòmande yo. Li pi bon pou nou vaksinen timoun yo depi le yo fèk fèt rive 5 an. Vaksinasyon pandan premye ak dezyèm lane nan lavi yon timoun enpòtan anpil. Gen vaksen ki mande plizyè dòz. Li enpòtan pou tout timoun resevwa tout dòz vaksen sa yo. Pa gen pwoblèm si nou vaksinen yon timoun ki andikape oubyen ki souffri malnitrisyon.¹

Fanm ansent dwe pran vaksen kont tetanòs k ap pwoteje l ansanm ak tibebe ki nan vant li. Tout fi ki ansent oubyen ki gen ant 15 an ak 49 an ta dwe pran vaksen kont tetanòs.

Ajan kore fanmi yo gen reskonsablite pou yo òganize pòs rasanbleman chak mwa pou bay timoun vaksen ansanm ak fi ki bezwen vaksen kont tetanòs. Se yo ki gen reskonsablite pou yo prepare vaksen yo, pou yo konsève yo. Sa ki pi enpòtan Ajan Kore Fanmi yo dwe eksplike responsab timoun yo enpòtans vaksen yo, nan ki moman pou yo vin pran yo, konbyen dòz. Ajan Kore Fanmi yo dwe verifye ak responsab timoun yo chak mwa pou yo ka sèten timoun yo pran tout vaksen yo nan lè yo dwe pran yo.

Nan modil sa a, patisipan yo ap resevwa fòmasyon sou maladi Program Elaji Vaksinasyon (PEV) yo; kalandriye vaksinasyon; kouman pou yo prepare vaksen, ak pou yo konsève yo. Y ap aprann kouman pou yo anrejistre vaksen timoun

1 UNICEF, WHO, UNESCO, UNFPA, UNDP, UNAIDS, WFP and the World Bank, *Facts for Life*, 4th ed. (New York, NY: United Nations Children's Fund, 2010), 84 (hereafter cited as *Facts for Life*).

yo ak fi yo pran nan kat vaksen an, nan kanè sante fi, nan rejis ak nan kaye vaksinasyon. Y ap aprann kouman pou yo bay vaksen ak kouman pou yo montre fanmi yo enpòtans vaksen.

Pwogram Elaji Vaksinasyon²

Òganizasyon mondyal lasante te kòmanse Pwogram Elaji Vaksinasyon an Ayiti an 1974 nan tèt kole ak Ministè Sante Piblik Ayiti a. Bi pwogram nan se anpeche moun trape yon seri maladi vaksen ka anpeche yo trape, sitou timoun yo. Pwogram Elaji Vaksinasyon an konsantre sitou sou elimine polyo, difteri, koklich, lawoujòl, ribeyòl, saranpyon, ak tetanòs.

Depi 1986, Ministè Sante Piblik òganize kanpay vaksinasyon nasyonal pou vaksinen timoun ki poko gen 5 an. Ministè Sante Piblik gen gwo siksè lè li fè estrateji pòt an pòt la. Dabò an 1989 sa te ede li elimine polyo nan kò tout timoun ki pa t ankò gen 15 an epitou an 2001 li te konbat yon epidemi lawoujòl ki te kòmanse nan vil Gonayiv e ki te enfekte 1000 moun.

Pwogram Elaji Vaksinasyon an reyisi paske yo itilize divès estrateji ki la pou sa. Òganizasyon lasante ki travay an Ayiti bay vaksen yo nan pòs rasanbleman ak nan pòs ki fiks epitou yo ofri vaksinasyon nan sant sante. Estrateji Ministè **Sante Piblik konn itilize a se:** kanpay vaksinasyon, jounen vaksinasyon nan komin yo, brigad vaksinasyon, pòt an pòt, ak vaksinasyon nan sant sante yo chak jou pou yo vaksinen moun nan kominote andeyò ki lwen yo epi ki pa ka jwenn swen lasante fasil.

Nan mete pòs rasanbleman sou pye chak mwa epi nan fè edikasyon pou fanmi yo, ajan kore fanmi yo jwe yon gwo wòl nan siksè Pwogram Elaji Vaksinasyon an epi yo ede nan jefò pou tout timoun ki poko gen 5 an, fanm ansent ak fi ki ant 15 ak 49 an pran vaksen. Lè timoun vaksinen se tout popilasyon an ki pi an sante. Ajan kore fanmi yo fasilite fanmi yo jwenn bon jan sèvis sante epi yo ede pwoteje dwa fanmi yo genyen kòm moun pou yo jwenn swen lasante ak dwa yo.

2 Ministère de la Santé Publique et de la Population (MSPP), *Programme Elargi de Vaccination (PEV): Manuel de Normes Techniques et de Procédures du PEV en Haïti* (Port au Prince: MSPP/PEV, 2009), 15–20 (hereafter cited as *Manuel de Normes Techniques et de Procédures du PEV en Haïti*).



OBJEKTIF

Lè modil sa a fini, patisipan yo ap kapab:

- a. Eksplike enpòtans vaksinasyon ak kisa li ye.
- b. Site estrateji, objektif, ak gwoup sib Pwogram Elaji Vaksinasyon.
- c. Idantifye siy ak sentòm prensipal maladi PEV yo.
- d. Refere moun ki gen siy ak sentòm maladi PEV nan sant sante tousuit.
- e. Site vaksen timoun ki poko gen 5 an, fanm ansent, ak fi ki gen ant 15 ak 49 an ta dwe pran selon kalandriye vaksinasyon an.
- f. Di kilè timoun ki fèk fèt rive sou 5 an ta dwe resevwa sipleman vitamin A.
- g. Ranpli kat vaksen an, rejis vaksinasyon an ak kaye vaksinasyon an kòrèkteman pou tout vaksen, vitamin A ak medikaman kont vè yo bay.
- h. Montre kòman yo prepare vaksen nan pòs rasanbleman yo.
- i. Eksplike kisa pou yo fè pou ranje lokal pòs rasanbleman pou asire l ap byen dewoule.
- j. Eksplike kouman pou ranpli tèmòs la byen jan pou vaksen yo ka byen konsève pandan transpò a ak pandan pòs rasanbleman an.
- k. Dekri chenn fwa:
 - Site materyèl chenn fwa.
 - Site prensip chenn fwa.
 - Di ki pi bon tanperati vaksen yo dwe konsève.
- l. Eksplike enpòtans chenn fwa.
- m. Site youn apre lòt etap pou swiv lè nou pale ak fanm, timoun, ak responsab timoun yo.
- n. Dekri kouman pou yo byen kominike ak yon moun avèk respè lè y ap ba li vaksen.
- o. Dekri kouman pou yo jete fatra kòrèkteman apre yon pòs rasanbleman.
- p. Montre moun yo bay vaksen nan sèvi ak sereng soloshot pou yo bay piki.
- q. Montre kijan pou moun jete sereng ak egwi ki deja sèvi.
- r. Montre kouman pou yo bay vaksen polyo yo bay nan bouch la.
- s. Di kisa Papye pou Kontwole Vaksen (PCV) ye.

Vaksinasyon

- t.** Montre kouman pou yo gade si yon vaksen gate nan souke li ak gade PCV a.
- u.** Montre kijan pou mete yon vaksen anfòm kòrèkteman.
- v.** Eksplike kouman pou nou kontinye bay piki san danje lè n ap bay vaksen nan pòs rasanbleman.
- w.** Rekònet ti dezagreman ak yon dezagreman ki serye vaksen mennen.
- x.** Eksplike ki konsèy pou yo bay yon paran si yon timoun remèt yon dezagreman ki serye.
- y.** Eksplike kouman pou yo fè edikasyon pou fanmi yo chanje konpòtman sou kesyon vaksinasyon pandan vizit lakay ak nan pòs rasanbleman.



PATI ENPÒTAN YO

- Vaksinasyon pwoteje timoun kont maladi ki danjere. Timoun ta dwe jwenn vaksen yo rekòmande ki bon pou yo nan dat pou yo pran yo.
- Vaksen pa gen danje e yo bon pou tout timoun. Tout timoun ni sa ki malad, ni sa ki gen enfimite, ni sa ki manke lanouriti, kapab pran vaksen san danje.
- Si timoun pran vaksen, yo malad mwen fasil epi sa mwen fasil pou yo gaye maladi yo bay lòt moun nan fanmi yo. Fanmi ki an sante fè kominote yo pi an sante tou.
- Paran ak moun ki swen tibebe ak timoun piti dwe mennen timoun yo nan pòs rasanbleman oubyen nan sant sante pou yo pran vaksen selon kalandriye nasyonal vaksinasyon an. Yo dwe fè mwayen posib yo pou yo sèten tibebe yo ak timoun yo pran tout vaksen yo rekòmande ki bon pou yo nan dat pou yo pran yo.
- Tout medam ki nan laj pou fè pitit (15 an pou 49 an) dwe pran vaksen pou tetanòs. Si medam ki ansent yo pa pran vaksen sa a, yo kab gen tetanòs e yo kab bay pitit yo tetanòs. Tetanòs se move maladi ki kab touye ni granmoun ni tibebe.
- Ajan kore fanmi dwe òganize sesyon vaksinasyon chak mwa nan pòs rasanbleman epi yo dwe bay tout tibebe, timoun piti ak medam ant 15 ak 49 an vaksen, nan zòn travay yo. Yo dwe sèvi ak kat vaksinasyon, ak kat sante pou fi, ak rejis vaksinasyon, kanè vaksinasyon pou yo make chak vaksen yo bay, epi pou yo kontwòle kat vaksinasyon yo regilyè pou yo sèten tout timoun ak tout granmoun 15–49 an jwenn vaksen ki bon pou yo nan dat pou sa.
- Anpil vaksen kab lakòz ti dezagreman. Gen de lè, apre yon tibebe pran vaksen, li pral kriye, l ap gen yon ti lafyè, oubyen ti mak wouj oswa ti anfle kote yo ba l vaksen an. Se pa dezagreman ki serye e y ap disparèt apre youn oubyen 2 jou.



LIDE KI ENPÒTAN *swit*

- Se kichòy ki ra anpil pou vaksen ta lakòz dezagreman serye. Lè yon timoun gen gwo lafyèv oubyen bouton, oswa si l pèdi konnesans, oswa si l ap bat kò l serye (gwo mouvman sanzatan, san kontwòl), se kouri mennen l nan yon sant sante touswit.
- Ajan Kore Fanmi dwe enfòmè paran ak moun ki okipe timoun yo sou ti malèz ak gwo malèz vaksen yo kapab mennen. Konsa y ap konnen pou mennen timoun yo nan sant sante touswit.
- Ajan Kore Fanmi dwe bay responsab tibebe esplikasyon poukisa, kijan, kilè pou yo fè timoun pran vaksen. Ajan kore fanmi dwe Eksplike ni medam ki ansent, ni medam ki nan laj pou fè pitit pou ki sa, kijan, kilè pou yo pran vaksen pou tetanòs.
- Si yon timoun oubyen yon granmoun gen nenpòt ki sentòm gwo maladi vaksen kapab kontwole, se kouri mennen l nan sant sante touswit. Maladi sa yo danjere anpil e yo mande trete touswit.

Entwodiksyon sou vaksinasyon



Vaksinasyon

Yon **vaksen** se yon pwodui ki ogmante sistèm defans yon moun genyen kont tèl maladi. Se avèk mikwòb ki bay maladi a menm yo prepare vaksen yo. Mikwòb sa yo kapab oubyen vivan, oubyen soule, oubyen mouri. Vaksen an eksite sistèm defans kò a pou li detwi mikwòb sa yo lè yo antre nan kò a. Vaksen yo pèmèt sistèm defans lan rekonèt mikwòb yo pi fasil epi detwi yo. Sa vle di moun ki fin pran vaksen an, lè li rankontre avèk mikwòb ki lakòz maladi a, vaksen li te pran an pèmèt li goumen ak maladi a.

Sistèm defans lan se defans kò a genyen pou li kontre ak enfeksyon ak maladi. Sistèm defans lan atake kò a ak pwodui ki anvayi kò a e ki lakòz maladi. Sistèm defans lan se yon baryè ki la pou pwoteje w kont mikwòb ki vle atake kò a.

Vaksinasyon se pwoteksyon kont maladi grav. Yon timoun ki pran bon jan vaksen pou maladi sa yo pap trape yo. Yon timoun ki pa pran vaksen pi fasil vin malad, vin kokobe, oswa mouri.

Vaksinasyon

Fanm ansent ki pran vaksen kont tetanòs pwoteje tèt yo ak tibebe ki nan vant yo.

Vaksinasyon pwoteje timoun, pwoteje fi ki gen laj pou yo fè pitit. Vaksinasyon pwoteje yo ak maladi ki kapab gaye nan kominote yo e ki kapab touye anpil moun. Lè moun pran vaksen, se yon pwoteksyon anplis pou tout kominote a avèk maladi sa yo.

Pwogram Elaji Vaksinasyon an³

Objektif PEV

Pwogram nan vle bare wout tout maladi moun kapab egzante nan pran vaksen. Espesyalman timoun ki poko gen 5 an ak fanm ki nan laj pou fè pitit. Pwogram nan gen entansyon diminye nouvo ka polyo ak lawoujòl epi disparèt tetanòs.

Estrateji PEV

1. Pòs Rasanbleman
2. Fè vaksen chak jou nan lopital, klinik, dispansè
3. Ekip vaksinasyon ki pase pòt an pòt
4. Òganize kanpay vaksinasyon
5. Fè yon jounen vaksinsayon nan yon komin
6. Brigad vaksinasyon yo

Gwoup PEV yo vize yo

1. Tibebe ki poko gen 1 an
2. Tout timoun depi 1 an rive 5 an
3. Fanm ansent
4. Tout fi depi yo gen 15 an jis yo gen 49 an

³ *Manuel de Normes Techniques et de Procédures du PEV en Haiti, 15–20.*

Maladi vaksen ka anpeche moun trape ak siy maladi sa yo



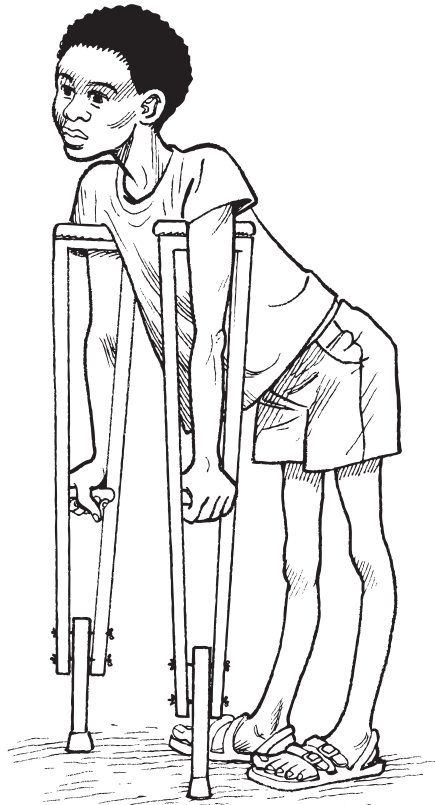
Tibèkiloz

Tibèkiloz (Maladi Touse)

Tibèkiloz se yon maladi atrapan ki gaye fasil e ki danjere. Le pli souvan tibèkiloz atake poumon men li kapab atake lòt pati nan kò moun tou. Li gaye nan lè a lè yon moun ki genyen l touse, estènen, krache epi yon lòt moun respire ti degout krache sa yo. Tibèkiloz touye moun si li pa trete.

Siy ak sentòm

- Tous ki dire pase 15 jou
- Tous ki krache san
- Doulè pwatrin
- Lafyèb
- Swe pandan lannwit
- Pèdi pwa
- Fatig



Polyo

Polyo

Polyo se yon maladi atrapan ki danjere, yon viris bay. Anpil moun ki atrape viris la pa devlope sentòm. Men, si yon moun devlope sentòm li dwe pran sa oserye paske li kapab paralize oubyen nan bra oubyen nan janm, oswa ni bra ni janm. Sa ka mennen ata lanmò. Polyo vin gaye lè pou pou yon moun ki gen polyo jwenn ak dlo oubyen ak manje.

Siy ak sentòm

- Lafyè
- Dyare
- Anvi vomi
- Mal tèt
- Manm yo vin pòk, sa vle di li paka fe anyen avè yo

Sonje:

- gen moun ki ak viris polyo a nan kò yo, men, yo pa janm rive gen sentòm
- tout timoun ki poko gen 15 an ki te nòmal epi bra yo oswa janm yo vin pòk, se ka sispèk maladi polyo



Tetanòs

Tetanòs

Tetanòs se yon maladi atrapan ki grav. Se sou kò moun li aji, kòmanse ak machwa yo rive nan tout kò yo. Gen peyi kote yo rele maladi sa a << Kò rèd >>. Lepli souvan yon moun atrape tetanòs lè mikwòb tetanòs la soti nan labou antre nan yon blese oubyen yon ti kòche ki fèt ak zong ki sal, kouto, jilèt, ti moso bwa, bèt ki mòde moun. Medam yo ak tibebe yo ka trape tetanòs lè akouchman si yo koupe lonbrik la ak zouti ki sal oswa si matwòn nan fè akouchman an avèk men sal san gan, si yo akouche nan wout atè, elatriye.⁴ Tout fi soti 15 an rive 49 an ta dwe pran vaksen pou tetanòs yon jan pou yo pwoteje ni tèt yo ni tibebe yo. Tetanòs kapab touye moun si yo pa trete l.

Siy ak sentòm

- Machwa ak kou vin rèd, vin sere
- Kò moun vin koubi kòm yon sèso
- Mal pou vale
- Moun swe anpil
- Vant nan vin rèd, yo gen kriz
- Lafyè

Tetanòs Neonatal

Tibebe ki fèk fèt sispann tete (manje) ant 3 ak 28 jou apre yo fèt. Epi kò yo rèd, yo gen kriz.

⁴ Facts for life, 85



Lawoujòl

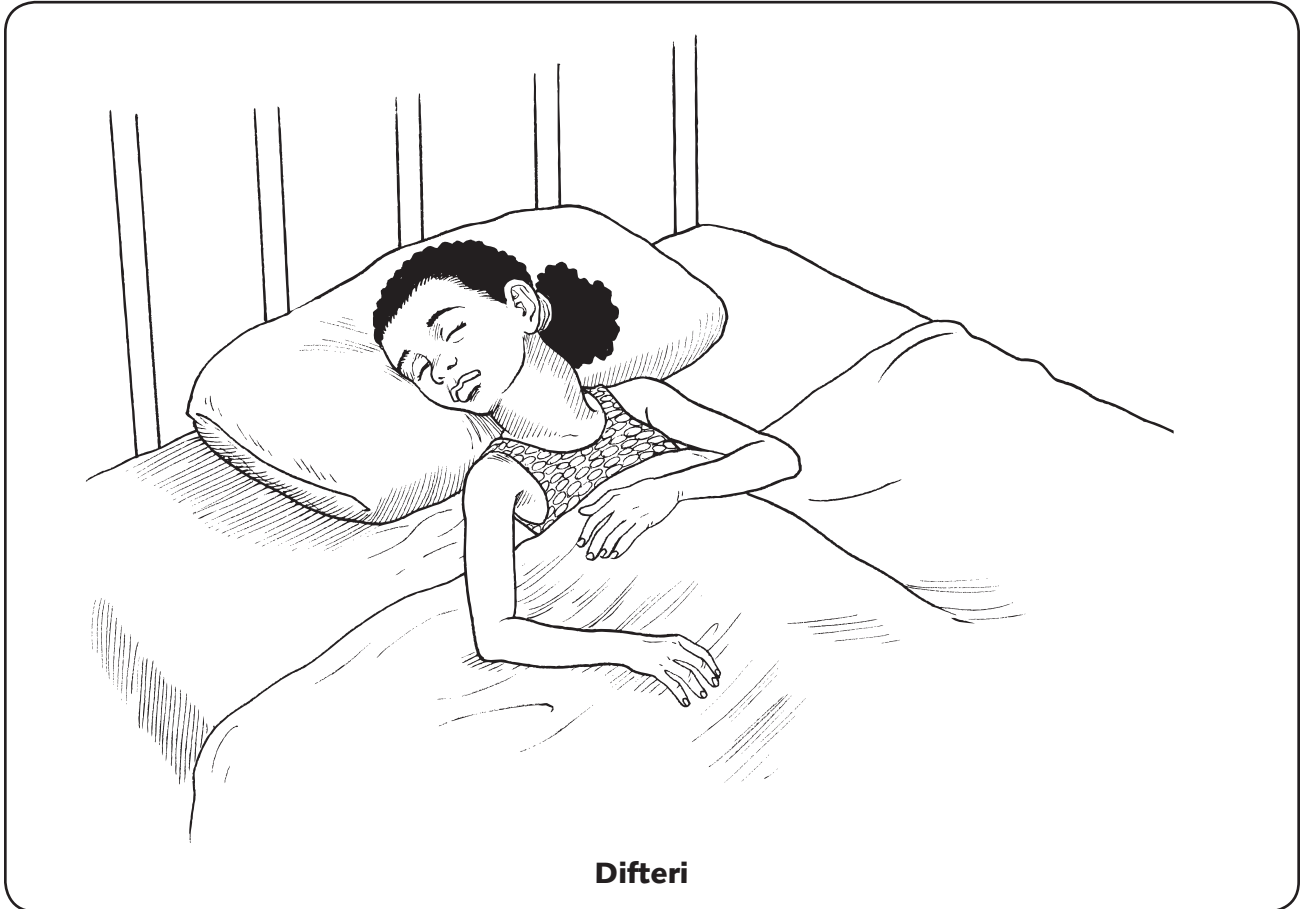
Lawoujòl

Lawoujòl se yon maladi atrapan ki grav, yon viris bay. Prensipal sentòm li se ti mak blanch anndan bouch. Li gaye lè yon moun ki gen maladi a estènen, touse, krache epi yon lòt moun respire ti degout ki soti nan tous, nan estènen, nan krache. Lawoujòl gaye fasil fasil e li kapab touye timoun.

Siy ak sentòm

- Bouton tou fin tankou grenn pitimi
- Gwo lafyèv ki ka dire 7 jou
- Bouton ki wouj: kote ki plat kouvri ak ti boul
- Dyare
- Nen koule dlo
- Je koule dlo
- Ti mak blanch anndan bouch

Sonje: konplikasyon lawoujòl se nemoni, ak yon maladi je ki kapab fè timoun vin avèg



Difteri

Difteri se yon maladi grav ki atrapan. Ou twouve li nan gòj. Li gaye lè yon moun ki gen maladi a estènen, touse, krache epi yon lòt moun respire ti degout ki soti nan tous, nan estènen, nan krache. Difteri gaye fasil fasil e li kapab touye timoun.

Siy ak sentòm

- Mal gòj
- Pèdi apeti
- Ti lafyèv
- Feblès
- Po anndan gòj epi sou
- amigdal pran yon koulè blan sal oubyen gri sou 2–3 jou.
- Gòj ap senyen
- Pwoblèm pou vale
- Kou gonfle anpil

Sonje: konplikasyon maladi difteri se difikilte pou respire ki konn rive toufe moun nan.



Koklich

Koklich

Koklich se yon maladi atrapan ki chita kote moun nan respire (sistèm pou moun rale souf). Li gaye lè yon moun ki gen maladi a estènen, touse, krache epi yon lòt moun respire ti degout ki soti nan tous, nan estènen, nan krache. Koklich kapab touye timoun si yo pa trete l.

Siy ak sentòm

- Anpil larim, je koule dlo, estènen, lafyèv, ti touse pou kòmanse
- Pran touse serye ki dire pase 1 mwa oswa 2 mwa
- Pran touse san rete. Tous la fè yon bri tankou kòk k ap chante (anpil fwa pandan lannwit)
- Vomi ak gran gran gran fatig
- Kriz (ki souke malad la brutal)
- Doulè nan zòrèy (mitan zòrèy vin anfle)
- Kò vin chèch nan pèdi dlo



Ribeyol

Ribeyòl (saranpyon)

Ribeyòl se yon maladi atrapan, yon viris bay. Li gaye lè yon moun ki gen maladi a estènen, touse, krache epi yon lòt moun respire ti degout ki soti nan tous, nan estènen, nan krache. Lakay yon fanm ansent ribeyòl kapab mennen gwo konplikasyon pou tibebe a (sendwòm ribeyòl li pran nan vant).

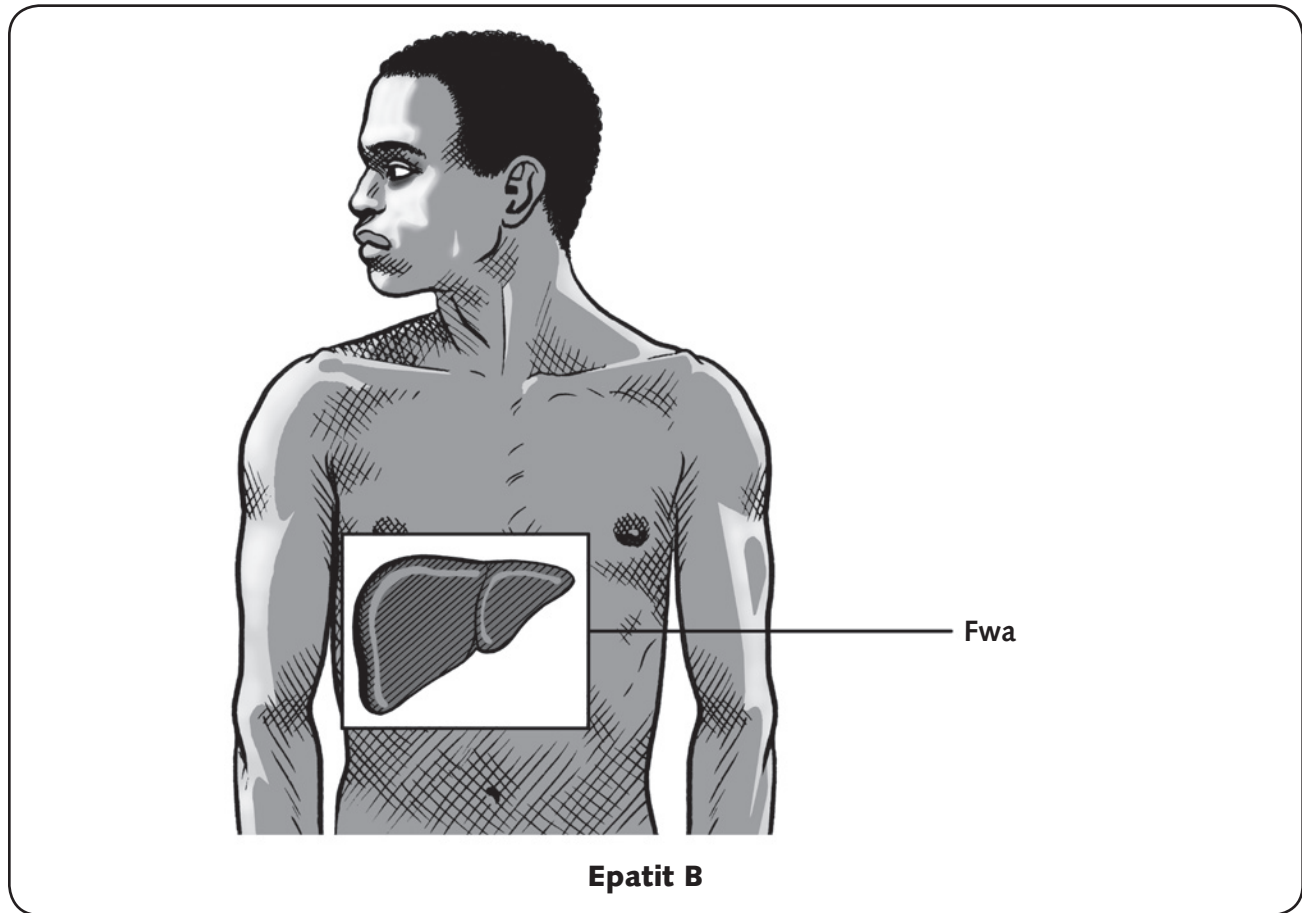
Siy ak sentòm

- Ti boul tankou ti grenn pitimi sou tout kò l
- Kote ki anfle deyè kou
- Doulè nan zo
- Lafyè
- Mal tèt
- Gwo doulè nan je

Konplikasyon pou tibebe a

- Timoun fèt tou avèg (katarat)
- Pwoblèm kè
- Pwoblèm fwa
- Dyabèt (maladi sik)
- Tibebe ki mouri nan vant
- Vin soud
- Maladi (pwoblèm) nan larat

Epatit B (Maladi nan Fwa)



Se yon maladi ki atake fwa nan kò moun. Granmoun yo geri pou kont yo pi souvan, men timoun ki fèt ak maladi epatit la toujou ap tonbe leve. Timoun sa yo bay kò fasil pandan anpil ane. Nan ane 2000 te genyen 5.7 million ka maladi epatit B plis pase 521 milyon moun te mouri ak maladi epatit. Se yon maladi atrapan, yon viris bay.

Fason moun pran maladi epatit

Li gaye nan san ak lòt dlo nan kò yon moun ki gen maladi a tankou:

- Lè nou pike ak yon sereng ki deja sèvi epi ki gen viris la.
- Lè yon manman avèk viris la akouche, tibebe ka pran l.
- Kontak san ak san (blese, kòche, mòde, ak lòt dlo nan kò).
- Lè n ap fè bagay.

Siy ak sentòm

- Vomisman, anvi vom
- Feblès
- Fatig
- Pa vle manje
- Doulè nan fwa
- Po ak je vin jon
- Pipi vin koulè fons
- Poupou vin koulè gris oubyen klè
- Pi souvan nou pa wè sentòm nan timoun

Konplikasyon maladi epatit

Epatit B konn touye moun sitou lè li atake moun nan brid sou kou.
Konplikasyon ki pi grav yo se:

Epatit ale vini (kwonik)

Siwoz

Kansè nan fwa

Fwa pa ka fè travay li ankò

Sonje: Maladi epatit B pa gen tretman

Kouman pou nou pwoteje tèt nou kont maladi epatit

- Vaksinen timoun ki poko gen 1 an
- Vaksinen jenn ki nan vi seksyèl

Vaksinen tout travayè sante ak tout lòt moun ki pi fasil pou trape maladi epatit

Enfeksyon Emofilis Enfliyanse



Enfeksyon Emofilis Enfliyanse

Se yon jèm maladi ki grav anpil, ki lakòz anpil ka menenjit, nemoni, ak maladi poumon. Se yon seri maladi atrapan enfeksyon haemophilus influenza kapab bay. Li gaye lè yon moun ki gen maladi a estènen, touse, krache epi yon lòt moun respire ti degout ki soti nan tous, nan estènen, nan krache. Anpil timoun gen jèm maladi a nan kò yo men yo pa gen siy ak sentòm, men yo ka bay maladi a. Timoun ant 6 mwa ak 2zan pi a risk pou maladi sa yo.

Menenjit

Siy ak sentòm

- Doulè nan kou oubyen nan do
- Mal tèt
- Vomisman
- Kou vin rèd
- Kriz
- Kriye san rete
- Mitan tèt la bonbe
- Konpòtman timoun chanje
- Timoun nan ap gade anlè

Nemoni

Siy ak sentòm

- Gwo lafyèv
- Tous
- Souf kout

Konplikasyon

Sou chak 100 timoun ki fè menenjit 15 a 30 ladan yo gen;

- Pwoblèm nan sèvo
- Pa tandè byen
- Moun nan ka fou

Sonje: Konplikasyon konn lakòz lanmò nan 5 a 10 pou 100 ka sa yo

Wòl Ajan Kore Fanmi

Fòk nou rekonèt siy ak sentòm maladi PEV yo pou nou ka refere moun ki gen maladi sa yo a tan nan sant sante a.

Si ou jwenn yon timoun ki gen siy ak sentòm maladi PEV yo, ou dwe:

Referè moun ki gen siy ak sentòm maladi PEV nan sant sante tousuit.

Kalandriye vaksinasyon

Direksyon Pwogram Elaji Vaksinasyon an (DPEV)⁵

Kalandriye Vaksen

Vaksen	Konbyen dòz	Laj pou yo pran vaksen	Konbyen tan ant dòz yo	Dòz	Ki kote yo bay vaksen an nan kò moun	Rapèl vaksen
BCG	Yon sel dòz	Depi tibebe a fèt jiska 11 mwa	Yon grenn dòz	0,05 ml	Piki nan po	—
Polyo (VPO)	Dòz 0	Lè tibebe a fèt jiska 15 jou	—	2 gout	Vale vaksen pa bouch	Enn an apre twazyèm dòz la anvan li antre nan gran lekòl
	Dòz 1	1 mwa ½ ou byen 6 semèn	1 mwa			
	Dòz 2	2 mwa ½				
	Dòz 3	3 mwa ½				
PANTAVALAN	Dòz 1	1 mwa ½	1 mwa	Flakon inidòz de 0,5 ml	Piki byen fon nan po	Enn an apre twazyèm dòz la
	Dòz 2	2 mwa ½				
	Dòz 3	3 mwa ½				
DTK*	Dòz 1	1 mwa ½	1 mwa	0,5 ml	Piki byen fon nan po	Enn an apre twazyèm dòz la anvan li antre nan gran lekòl
	Dòz 2	2 mwa ½				
	Dòz 3	3 mwa ½				
Lawoujòl/ Ribeyòl	Yon sèl dòz	9 mwa rive 4 an 11 mwa	Yon sèl dòz	0,5 ml	Piki anba po	—
dT Difteri/ Tetanòs Oubyen TT (Tetanòs Toksoyid)	Dòz 1	Fanm 15–49 an	1 mwa	0,5 ml	Piki byen fon nan po	Premye rapèl apre 6 mwa apre dezyèm dòz epi 2 lòt rapèl yo chak 1 an
	Dòz 2	Fanm 15–49 an				

*Sèlman si timoun nan pa pran vaksen Pantavalan. Pantavalan an pral ranplase DTK nan PEV.

5 *Manuel de Normes Techniques et de Procédures du PEV en Haiti*, 63.

Vitamin A ak enfòmasyon sou pwoteksyon kont pwazon tetanòs

Pwogram Vitamin A pou timoun⁶

Laj timoun	Kilè pou bay	Ki dòz
Tibebe 6–11 mwa	Chak 4 mwa. Ak vaksinasyon oswa lè timoun fè lawoujòl*	100,000 IU (grenn ble)
Timoun 12 mwa rive 7 an	Yon fwa chak 4 mwa nan sant sante oubyen nan vizit apre reyinyon	200,000 IU (grenn wouj)

*Espas tan nou ta dwe kite ant dòz vaksen yo pou pi plis se 4, 5, 6 mwa. Men, pou vitamin A espas tan nou ta dwe kite pou pi plis se 1 mwa si timoun nan ta gen lawoujòl.

Kalandriye Tetanòs Difteri (dT) pou Fanm 15–49 an⁷

Dòz	Kilè pou bay	Peryòd pwoteksyon
dT1	Depi premye kontak pou fi ant 15 an ak 49 an, oubyen touswit pou moun ki ansent si gen mwayen	Nanpwen pwoteksyon
dT2	Omwèn 1 mwa apre dT1	3 an
dT3 (rapèl 1)	Ant 6 mwa a 1 an apre dT2	5 an pou pi piti
dT4 (rapèl 2)	1 an apre dT3	10 an pou pi piti
dT5 (rapèl 3)	1 an apre dT4	Tout ane li kab ansent

⁶ World Health Organization, *Immunization in Practice: A Practical Resource Guide for Health Workers* (Geneva: World Health Organization, 2006), Module 6, 10 (hereafter cited as *Immunization in Practice*).

⁷ *Immunization in Practice*, Module 2, 10.

Kesyon sou pwoblèm rekonèt ki moun ki merite tèl vaksen ak Vitamin A⁸

Chak fwa nou rankontre timoun ak fi nan yon pòs rasanbleman, gade pou n wè ki vaksen yo pran deja, si yo merite vaksen ak vitamin A (timoun), tou sezi okazyon an pou vaksinen yo.

Rekomandasyon sou kijan pou bay vaksen PEV pou moun ki gen VIH nan peyi kote malady PEV siyale yo toujou lakoz anpil gwo maladi.

Vaksen	Moun ki gen viris VIH men ki pako gen siy ak sentòm	Moun ki malad ak VIH
BCG	Kapab vaksinen	Pa kapab vaksinen
DTP	Kapab vaksinen	Kapab vaksinen
Lawoujòl, Polyo	Kapab vaksinen	Kapab vaksinen
RR	Kapab vaksinen	Kapab vaksinen
dT (fanm ki nan laj pou fè piti)	Kapab vaksinen	Kapab vaksinen
PENTAVALAN	Kapab vaksinen	Kapab vaksinen

⁸ *Immunization in Practice*, Module 6, 9–11.

Nòm pou entwodiksyon nouvo vaksen an ak finisman DTP

1 – Sa ou dwe fè

Sa ou dwe fè pral depann sou laj timoun nan, estati vaksinasyon li parapò ak DTP ak si vaksen yo anrejistre nan kanè vaksinasyon an oswa nan yon rejis vaksinasyon.

Estati vaksinasyon timoun nan parapò ak DTP	Sa ou dwe fè	Peryòd
Timoun ki poko gen yon lane epi ki poko pran vaksen DTP an	Kòmanse vaksinasyon Pantavalan an	A pati 6 semèn
Timoun ki poko gen yon lane epi kat vaksinasyon li di li te resevwa youn ou de dòz DTP an deja	Konplete seri a avèk Pantavalan an	
Timoun ki poko gen yon lane epi kat vaksinasyon li di li resevwa twa dòz DTP an deja	Pa resevwa ni Pantavalan an, ni DTP	
Timoun ki nan gwoup laj sa a ki pa gen kat vaksinasyon men ki te pran dòz DTP yo epi yo te anrejistre nan rejis vaksinasyon an	Konplete seri a avèk Pantavalan an dapre kantite dòz DTP li deja resevwa	
Timoun ki poko gen yon lane epi kat vaksinasyon li di li poko janm resevwa okenn dòz DTP. (Pa gen enfòmasyon nan yon rejis vaksinasyon)	Bay premye dòz Pantavalan an	
Timoun 1 a 4 lane epi kat vaksinasyon li di li resevwa tou lè twa dòz DTP yo deja	Bay yon rapèl avèk DTP an	
Timoun ki gen 1 a 4 lane ki pa gen kat vaksinasyon men ki pran dòz DTP epi ki anrejistre nan rejis vaksinasyon an	Konplete vaksinasyon an avèk DTP an	Jiskake estòk DTP an fini
Timoun 1 a 4 lane ki pa gen kat vaksinasyon epi ki pa gen enfòmasyon pou montre sou ki pwen yo ye ak vaksinasyon yo make nan yon rejis vaksinasyon	Kòmanse pran vaksen DTP an	Jiskake estòk DTP an fini

2 – Rapèl sou kalandriye vaksinasyon an

Nòm nou mansyone yo anwo an sipoze aplike jiskaske estòk DTP an fini nan depo ki ozalantou yo ak enstitisyon lasante yo. Men, nou ap bay timoun 1 a 4 lane yo yon dòz DTP pou ranfòse sistèm iminitè yo. (si yo pa te janm pran Pantavalan). Nou rekòmande dòz sa a pou diminye risk epidemi peryodik difteri an Ayiti yo.

Fason pou n konnen si moun bezwen vaksen ak vitamin A

1. Chache enfòmasyon sou laj yon timoun nan

- Gade kat vaksinasyon timoun nan pou w wè ki laj li genyen
- Si timoun nan pa gen kat vaksinasyon, mande paran timoun nan oswa reskonsab timoun nan laj timoun nan
- Si reskonsab timoun nan pa konnen laj timoun nan, mande yo nan ki sezon, oswa nan ki okazyon, oswa nan ki fèt li te fèt, dapre enfòmasyon sa yo, ba li yon laj

2. Chache konnen ki vaksen timoun nan pran deja

- Gade kat vaksinasyon timoun nan pou w wè ki dòz vaksen li pran deja.
- Si li pa gen kat vaksinasyon, mande paran timoun oswa reskonsab timoun nan ki vaksen li pran deja.
- Gade kat vaksinasyon timoun nan pou w verifye dòz vaksen li déjà pran.
- Si paran an pa konnen si timoun nan deja pran vaksen epi pa gen anyen sou sa nan kat vaksinasyon an, ba li dòz vaksen li merite yo.
- Yon mak nan bra goch timoun nan oubyen sou zepòl li vle di li deja pran vaksen BCG. Si tibebe a pa gen okenn mak epi ou pa ka konnen si li te deja pran yon dòz vaksen BCG, ba li vaksen BCG a.

3. Chache konnen tout vaksen pou nou bay timoun nan

- Gade kalandriye vaksinasyon an pou wè ki vaksen timoun nan dwe pran.

- Nou kapab bay timoun nan tout vaksen li dwe pran, an menm tan. Si se sa n ap fè, bay timoun nan vaksen divès kote nan kò li. Pou chak piki, sèvi ak yon lòt egui epi ak yon lòt sereng.
- Pa janm bay plis pase yon sèl dòz menm vaksen an an menm tan.
- Pa bay timoun nan vaksen li deja pran, kèlkeswa valè tan ki pase depi l te pran l lan. Annik ba li pwochen dòz vaksen li bezwen nan seri a. Pa rekòmanse kalandriye a.
- Si responsab timoun nan te pran tan pou mennen timoun nan pran premye dòz vaksen, ou dwe toujou respekte menm distans ant yon dòz ak yon lòt.
- Sa pa janm twò ta pou bay yon timoun vaksen. Si yon timoun pa te jwenn tout dòz vaksen yo nan lè pou li pran yo, sa pa janm twò ta pou li fin pran tout.

Kouman pou nou wè si yon timoun merite pran vitamin A

Chak fwa timoun ki gen pi piti pase 5 an vizite yon pòs rasanbleman, yo ta dwe gade pou yo wè si yo merite vitamin A.

1. Gade ki laj timoun nan genyen.
2. Gade nan kat vaksinasyon timoun nan pou wè si li te pran Vitamin A deja. Si li te pran deja, gade ki dat. E si timoun nan pa gen kat vaksinasyon, gade pou we si li depase 6 mwa, ba li yon grenn vitamin A.
3. Si timoun nan te pran vitamin A deja, si sa deja fè 4 mwa ba li yon grenn Vitamin A si li potko gen 7 an.

Kouman pou nou wè si yon fi merite pran vaksen dT

Nan chak pòs rasanbleman, ankouraje fanm ansent ak tout fanm ki nan laj fè pitit (15–49 an) yo pran vaksen dT.

1. Gade si fanm nan nan laj ant 15 an ak 49 an.
2. Chèche konnen konbyen dòz vaksen pou tetanòs fi a pran deja, nan gade kanè sante fanm nan. Se 2 dòz vaksen dT plis 3 rapèl fanm nan dwe pran an tou. Si li deja pran 5 dòz sa yo, eksplike fanm nan li pa bezwen pran vaksen dT ankò.

3. Si fi a pa gen kanè sante fanm oubyen kat vaksinasyon, mande l si li pa te janm pran vaksen dT deja:

- Si li di NON: ba l premye dòz vaksen dT. Ba l yon randevou pou dezyèm dòz la pi devan nan yon mwa. Epi ba l yon kat vaksinasyon oswa yon kanè sante fanm.
- Si li di WI: w'ap mande l konbyen dòz li pran deja epi ba l dòz li merite a.
- Si li pa kab sonje oubyen si li pa konnen, nou ta dwe ba l yon dòz vaksen dT epi yon lòt randevou pou pwochen dòz la. Tou ankouraje l pou l byen konsève kat la.

Sonje: si fanm nan vini nan pòs la ak 8 mwa gwosès, si li potko janm vaksinen, ba li yon premye dòz vaksen dT, sòf nan ka sa w bay fanm nan randevou nan 15 jou pou li pran dezyem dòz la.

N° Dossier

Date d'émission: ____/____/____

Institution: _____

Poste de rassemblement: _____

Commune: _____

Nom: _____

Sexe: M ☐ F ☐

Prénom: _____

Date de naissance: _____

Nom de la mère: _____

Registre: Page _____ Ligne _____

Groupe Sanguin ☐

Institution (2)

Kat vaksen, rejis vaksinasyon ak kaye vaksinasyon, *continued*

N°	Nom de l'enfant Non timoun nan	Prénom de l'enfant Prenon timoun nan	Nom et prénom de la mère ou de la personne responsable Non manman an	Date de naissance Jour/Mois/Année Jou, mwa ak lane li te fèt	Adresse (Rue et # maison, Localité/repère) Adres (ri ak nimewo abitasyon)
Nimewo					
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					
18.					
19.					
20.					

Vaksinasyon

Kat vaksen, rejis vaksinasyon ak kaye vaksinasyon, *continued*[illegible]

Kat vaksen, rejis vaksinasyon ak kaye vaksinasyon, *continued*



MINISTÈRE DE LA SANTÉ PUBLIQUE ET DE LA POPULATION
DIRECTION DU PROGRAMME ELARGI DE VACCINATION

Institutionnel

Communautaire

Département : _____

Commune : _____

Institution : _____

Localité : _____

Date : _____

	Enfant 0 – 11 mois	Total	Enfant 1 – 4 ans	Total
BCG				
Polio 0 (0 – 15 jours)				
Polio 1				
Polio 2				
Polio 3				
Rappel				
DTP 1				
DTP 2				
DTP 3				
Rappel				
Rougeole/Rubéole				
Vit A 1 ^{ère} dose				
Vit A 2 ^{ème} dose et +				
Enfant Compl. Vacc.				
Femmes enceintes				
dT 1				
dT 2				
Rappel 1				
Rappel 2				
Rappel 3				
Femmes 15 – 49 ans				
dT 1				
dT 2				
Rappel 1				
Rappel 2				
Rappel 3				
Femmes allaitantes				
Vitamine A				

* Enfant complètement vacciné : Enfant ayant reçu 1 dose de BCG, 3 doses de DTP et 3 doses de Polio, 1 dose de Rougeole / Rubéole



LIS SA NOU DWE PREPARE POU YON PÒS RASANBLEMAN⁹

Sansibilizasyon

- ☐ Chwazi yon kote ki fasil pou fanmi rive la epi asire fanmi nan kominote yo pa gen pwoblèm avèk mèt lakou a.
- ☐ Chwazi dat ak lè a.
- ☐ Pran kontak ak lidè kominote a pou reyinyon ki pral fèt tèl kote.
- ☐ Òganize yon reyinyon kominotè a 2 ou 3 jou anvan pòs rasanbleman an epi envite tout manm kominote a. Nan reyinyon sa a, eksplike enpòtans vaksinasyon epi ki gwoup moun ki dwe pran vaksen: tibebe ki fèk fèt jis timoun 5 an, fanm ki ansent, ak fanm ki gen ant 15 an ak 49 an. Fè responsab timoun yo, ak fanm yo konprann enpòtans vaksinasyon an.

Kalkile kantite vaksen nou bezwen

- ☐ Li nan rejis ou ak nan rapò vaksinasyon an konbyen vaksen w te bay deja. Repase dosye w yo pou wè ki dènye fwa te genyen yon sesyoin menm kote sa a.
- ☐ Gade nan plan fanmi an si tout moun ki dwe vaksinen yo te vini nan pòs la.
- ☐ Kalkile konbyen vaksen w pral bezwen pou pòs la.
- ☐ Toujou mache ak yon ti kantite anplis pou si ta gen plis moun ki vini nan pòs la.
- ☐ Si se premye fwa n ap fè pòs rasanbleman yon kote, pran kontak ak yon mis pou l ede w kalkile ki kantite vaksen w ap bezwen

⁹ *Manuel de Normes Techniques et de Procédures du PEV en Haiti*, 87–88; World Vision, *Modil Resiklaj Vaksinasyon*, (Port au Prince, Haiti: World Vision, 2006); and *Immunization in Practice*, Module 6, 6.



LIS SA NOU DWE PREPARE POU YON PÒS RASANBLEMAN *swit*

Pare materyèl ak zouti

- ☐ Savo, bon dlo, ak sèvyèt pou lave men n
- ☐ Tèmòs chaje ak brikèt ak vaksen
- ☐ Sereng soloshot
- ☐ Ti boul koton
- ☐ Savon likid
- ☐ Sèvyèt pou seche men
- ☐ Si pou ti boutèy an vè
- ☐ Bwat biyosekirite pou jete sereng ak egui ki sèvi
- ☐ Sache fatra
- ☐ Rejis vaksinasyon
- ☐ Kaye vaksinasyon
- ☐ Kat vaksinasyon (pou paran ak moun ki okipe timoun ki potko gen kat)
- ☐ Fèy anrejistreman
- ☐ Papye
- ☐ Kreyon oubyen plim
- ☐ Vitamin A
- ☐ Remèd vè
- ☐ Materyèl edikasyon ki nesesè pou bay enfòmasyon nan pòs rasanbleman



LIS KOTE PÒS RASANBLEMAN AP FÈT¹⁰

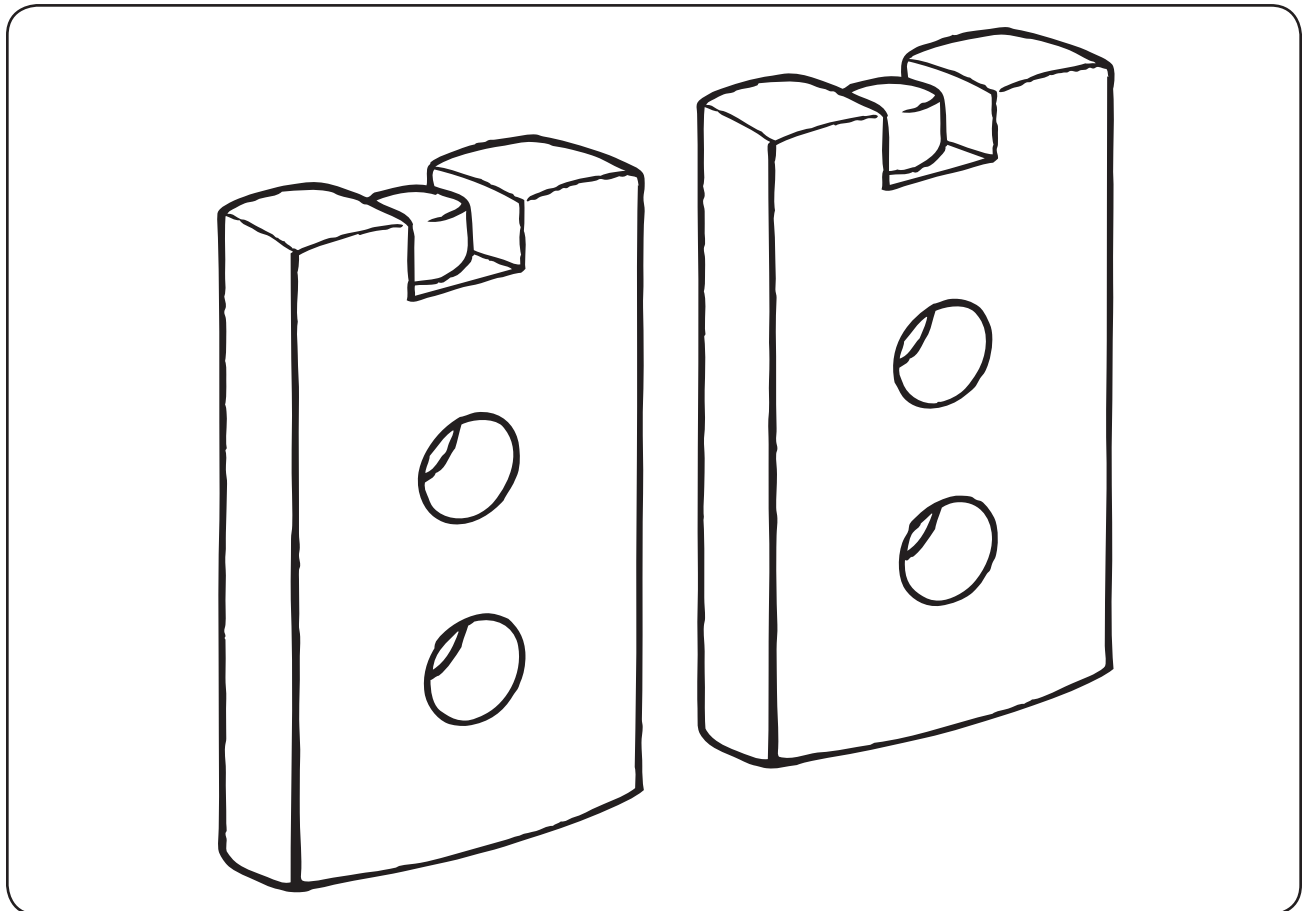
- ☐ Rive pou pi piti 30 minit anvan lè pou nou gen tan byen òganize kote pòs rasanbleman ap fèt la.
- ☐ Ou dwe mete tèmòs vaksen an nan lonbraj.
- ☐ Materyèl pou lave men an dwe bò kote ajan kore fanmi ki pral bay vaksen yo.
- ☐ Ajan kore fanmi dwe pran prekosyon pou li pa pike tèt li oswa moun k ap resevwa vaksen yo.
- ☐ Bwat biyosekirite a dwe tou pre ajan kore fanmi a pou li mete egui chak fwa li fin sèvi ak li. Depi bwat la $\frac{3}{4}$ plen li dwe fèmen l byen fèmen epi itilize yon lòt bwat sekirite.
- ☐ Ajan dwe sèvi chak responsab ak timoun yo, yonn apre lòt.
- ☐ Si se plis pase yon sèl ajan k ap bay vaksen, chak ajan dwe genyen bwat sekirite pa yo.
- ☐ Chak ajan k ap bay vaksen dwe sèvi ak Rejis Vaksinasyon ak kaye Vaksinasyon k ap pemet li fè rapo pòs la

¹⁰ *Immunization in Practice*, Module 6, 6.

Konsève vaksen

Kouman pou nou fè brikèt dlo yo tounen glas epi kouman pou nou ranje brikèt glas yo¹⁰

Brikèt glas yo plat e se ti boutèy plastik kare ki plen dlo epi ki tounen glas “ranje” brikèt glas yo sa vle di kite yo kòmanse fonn anvan nou mete yo nan tèmòs vaksen. Vaksen yo pa dwe tounen glas.

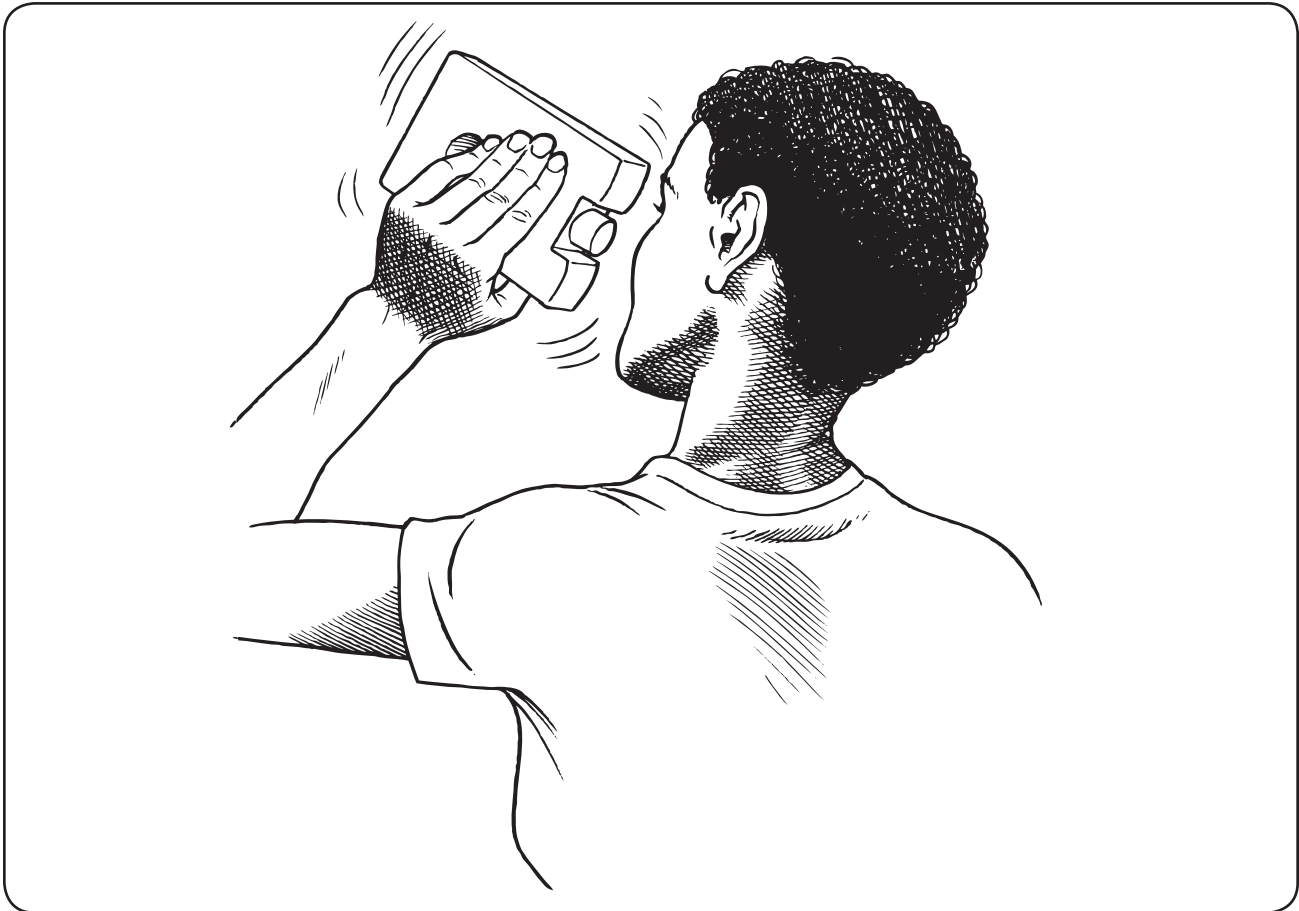


Fè brikèt yo tounen glas di

1. Mete dlo nan brikèt yo. Pa plen yo nèt, epi fèmen yo di.
2. Kenbe chak brikèt tèt anba epi gade tout kò l pou wè si li pa koule.

¹⁰ Ministère de la Santé Publique et de la Population (MSPP), *Manuel de Gestion des Vaccins et de la Chaîne de Froid* (Port au Prince: MSPP/PEV, 2009), 19 (hereafter cited as *Manuel de Gestion des Vaccins et de la Chaîne de Froid*); *Immunization in Practice*, Module 3, 20–22.

- 3.** Mete brikèt glas yo kanpe nan frizè a. Epi fèmèn pòt la byen fèmèn.
- 4.** Kite brikèt glas yo nan frizè pandan yon jou pou pi piti pou yo tounen bon glas di.
- 5.** Apre pòs rasanbleman an, tounen mete brikèt glas yo nan frizè (nou pa bezwen tounen ranpli brikèt glas yo chak fwa nou sèvi avèk yo. Nou kab sèvi ak menm dlo a konbyen fwa.).



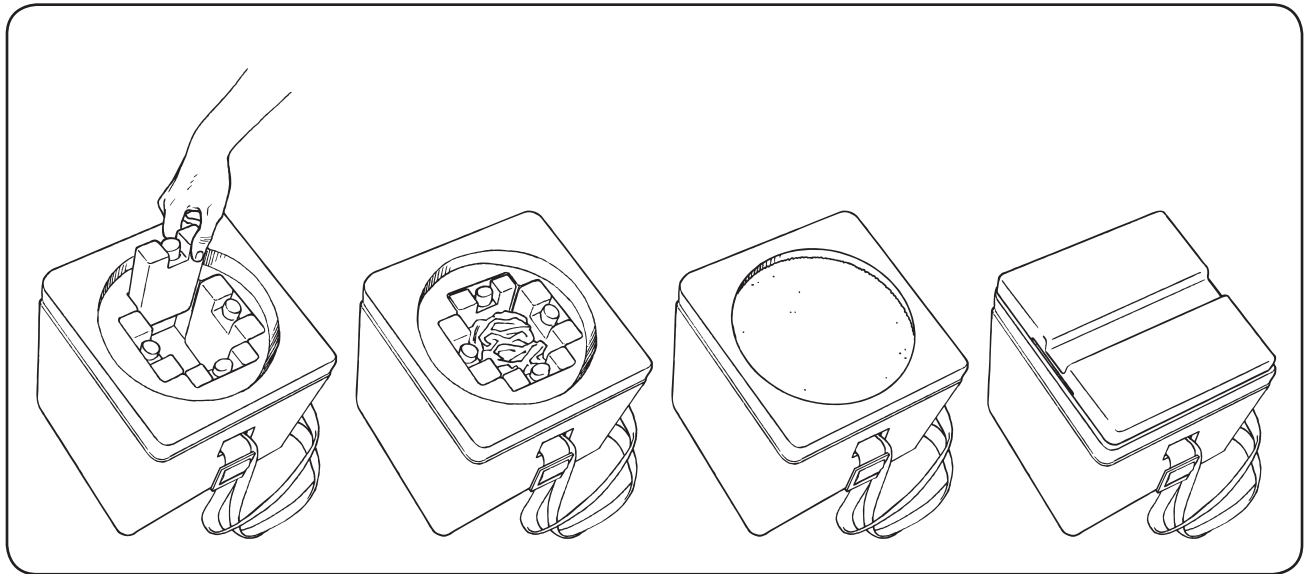
Ranje brikèt glas yo

Ranje nou ranje brikèt glas yo, pou pwoteje vaksen yo, pou yo pa tounen glas:

- 1.** Le w fin retire brikèt la nan frijidè a, kite ti kouch nèj sou brikèt fonn anvan ou mete l nan temos la.
- 2.** Souke brikèt yo pou wè si gen dlo k ap souke.

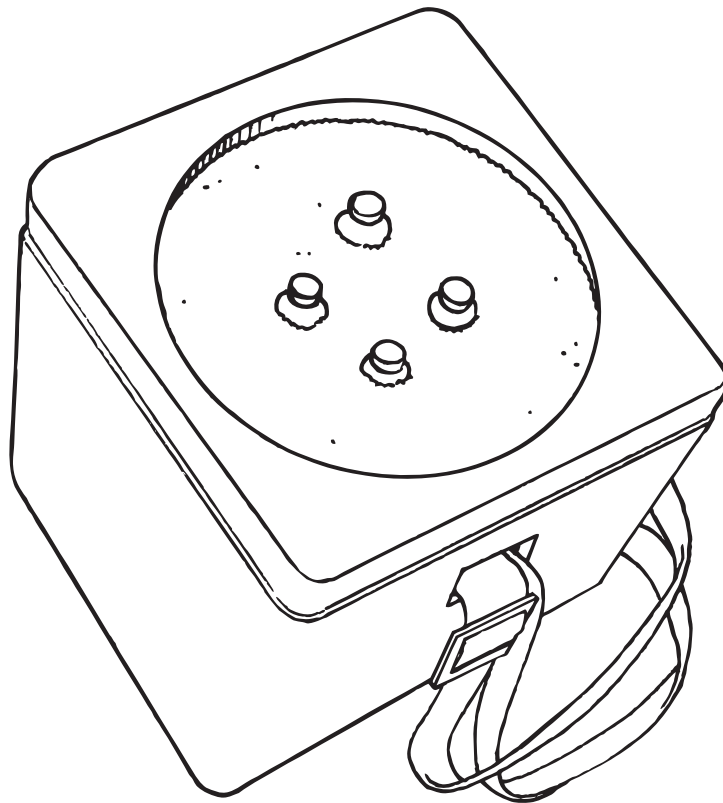
Kijan pou nou ranje vaksen yo nan tèmòs vaksen¹⁰

Ranpli tèmòs vaksen an



1. Retire kantite brikèt glas nou bezwen ki nan frizè a epi fèmen pòt la byen fèmen.
2. Prepare brikèt glas yo nan tann kouch nèj la fonn anvan w mete l nan tèmòs la.
3. Mete 4 brikèt chak rebò tèmòs vaksen an.
4. Mete vaksen yo ak dlo k ap delye vaksen an nan sache plastik, nan mitan tèmòs vaksen an.
5. Mete vaksen ki tolere plis fredri yo anba e sa ki tolere mwens fredri yo anwo.
6. Mete yon tèmomèt pou mezire fredri a nan sache ki gen vaksen yo
7. Poze kousine a anwo brikèt yo.
8. Fèmen kouvèti tèmòs vaksen an byen sere.

11 *Manuel de Gestion des Vaccins et de la Chaîne de Froid*, 19; *Immunization in Practice*, Module 3, 20–22.



Tèmòs Vaksen

Sèvi ak tèmòs vaksen an pandan yon pòs rasanbleman

- 1.** Byen konsève tout vaksen nan tanperati ant 2 degre santigrad ak 8 degre santigrad.
- 2.** Mete vaksen yo nan fant kousinè nan tèmòs la.
- 3.** Kenbe tèmòs vaksen an yon kote ki pa nan solèy.
- 4.** Gade Papye pou Kontwòl Vaksen (PVC).

Kijan Pou Nou Ranpli Yon Frijidè Vaksen¹²

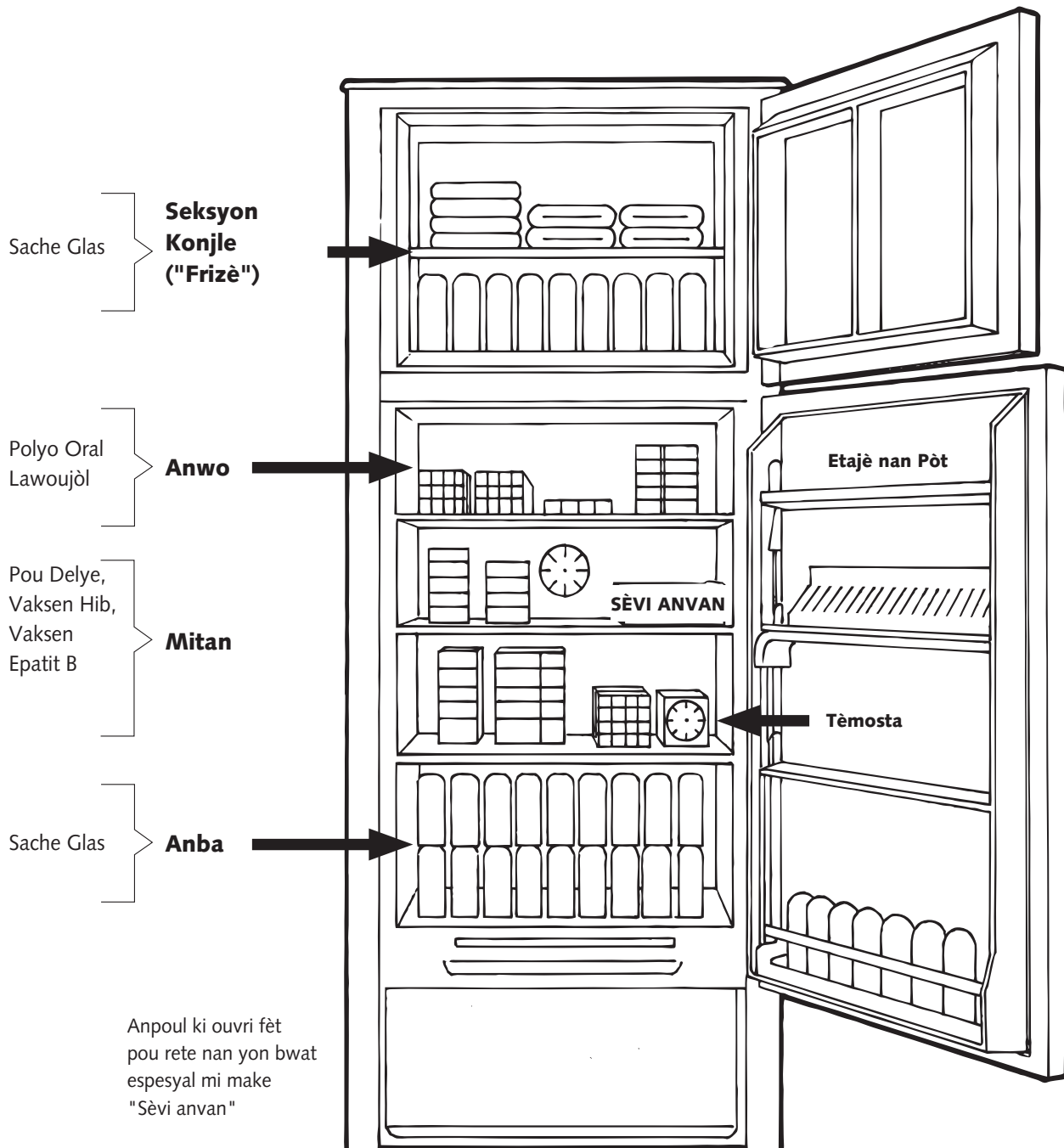
Pati Ki Genyen Nan Yon Frijidè Pou Vaksen

1. Seksyon prensipal pou vaksen ak dlo pou delye: tanperati +2° santigrad ak +8° santigrad
2. Frizè pou brikèt glas: tanperati ant -5°santigrad ak -15°santigrad

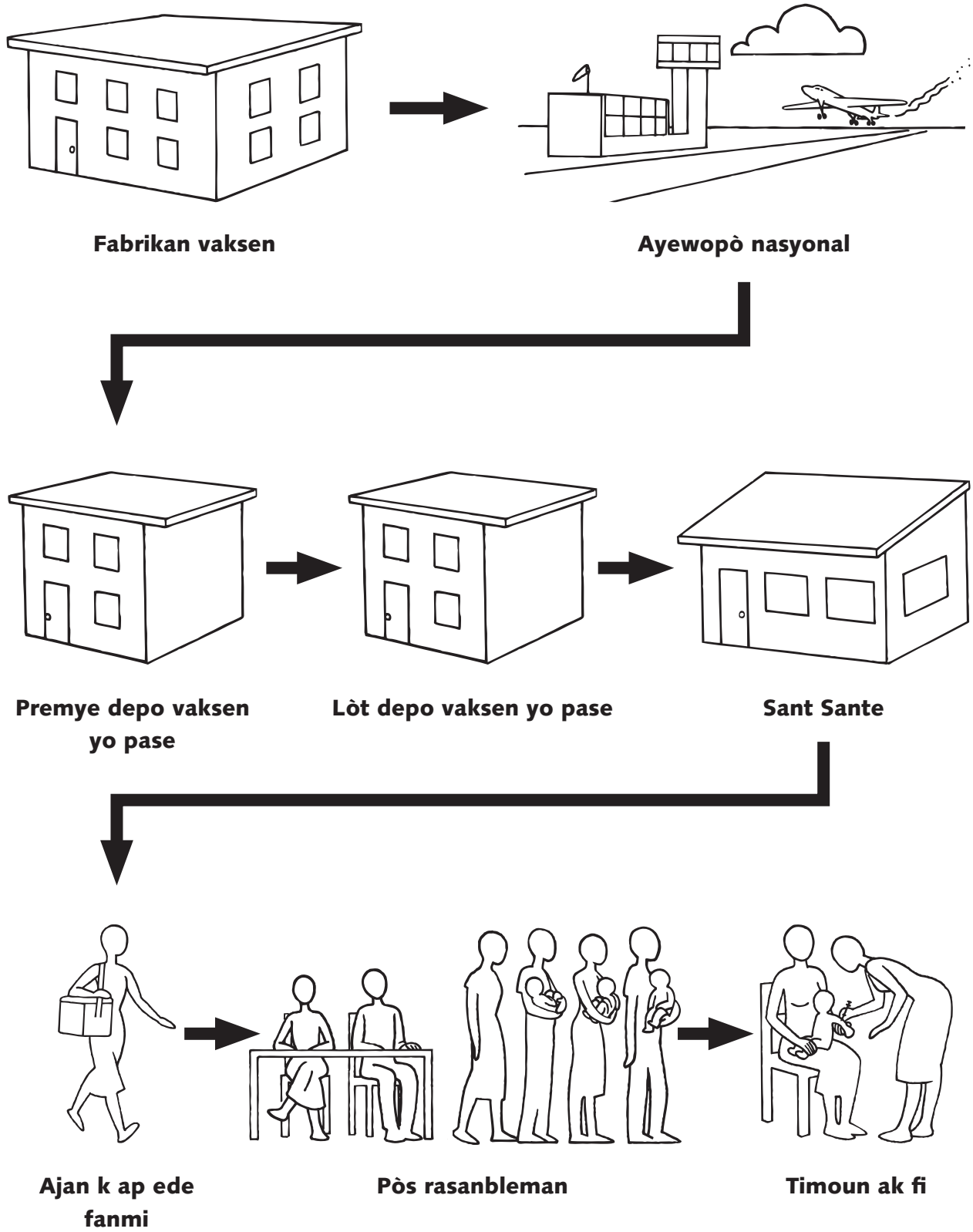
¹² *Manuel de Normes Techniques et de Procédures du PEV en Haiti*, 77; *Immunization in Practice*, Module 3, 16–17.

Ranjman yon frijidè ak yon frizè jis anwo (desen 3M) pa devan konsa:

1. Sou etajè ki pi wo a: RR, Vaksen Antipolyo.
2. Sou etajè nan mitan: BCG.
3. Sou etajè ki anba: dT avèk dTP
4. Sou etajè ki anba nèt: dlo pou deleye vaksen yo



Chenn Fwa¹³



13 *Manuel de Gestion des Vaccins et de la Chaîne de Froid*, 10; *Immunization in Practice*, Module 3, 2.



LIS PRENSIP NAN CHENN FWA

- ☐ Evite ouvri tèmòs yo tanzantan
- ☐ Itilize sèlman brikèt nan tèmòs, pa itilize glas
- ☐ Pa kite solèy bat sou tèmòs yo
- ☐ Si w te kòmanse bay vaksen nan lonbraj, depi kote a vin gen solèy, chanje pozisyon
- ☐ Lè vaksen BCG ak RR fin deleye apre 6 èd tan, pa itilize yo ankò
- ☐ Pa janm deleye vaksen avèk dlo cho
- ☐ Lè nou retire vaksen nan tèmòs la, mete yo nan fant kousinè ki nan tèmòs la
- ☐ Pa depoze vaksen yo sou brikèt
- ☐ Si kousinè yo dechire prepare lòt kousinè
- ☐ Toujou byen gade Pastiy Kontwòl Vaksen sou vaksen yo
- ☐ Pa sèvi ak Pastiy Kontwòl Vaksen ki chanje koulè
- ☐ Si gen vaksen ki potko sèvi lè w fin fè pòs la, si brikèt yo cho pa itilize vaksen sa yo ankò

Dirije yon sesyon vaksinasyon nan yon pòs rasanbleman

Sa ki enpòtan se pou nou byen bay vaksen yo jan prensip la mande a. Si w mal bay vaksen an, li pap bay bon rezilta l ap yon gwo danje pou sante timoun yo.

Sa ki pi enpòtan se pou nou itilize bon jan teknik kominikasyon pou nou sansibilize responsab timoun yo ak fanm ki merite pran vaksen yo. Bon jan kominikasyon pral asire responsab timoun yo konprann poukisa vaksen yo enpòtan ak ki kote ak kouman pou yo vaksinen timoun pa yo. Epi eksplike yo tout ti malèz vaksen ka bay.

Bon jan kominikasyon ap fè responsab timoun yo gen plis konfyans nan ajan an. Bon jan kominikasyon ap ankouraje paran timoun tounen nan randevou.



KOMINIKASYON POU SESYON VAKSINASYON¹⁴

Mesaj kle

- ☐ Ki dòz vaksen yo pral bay timoun nan
- ☐ Ki dezagreman sa kapab mennen
- ☐ Kisa pou nou fè si ta gen dezagreman
- ☐ Kilè ak ki kote pou moun tounen pran pwochen dòz vaksen an

Bon jan teknik kominikasyon

- ☐ Akeyi chak moun.
- ☐ Respekte tout moun.
- ☐ Pa montre nou prese. Pran tan pou chak granmoun ak timoun menm si travay la anpil.
- ☐ Koute, souri. Ankouraje chak granmoun ak chak timoun.
- ☐ Teste konesans moun yo pou w konnen sa yo konnen deja sou vaksen epi sèvi ak pawòl li konprann.
- ☐ Ankouraje chak moun pale.
- ☐ Poze kesyon ouvè pou wè si moun yo konprann. Poze kesyon ki mande espikasyon e ki fè koze mennen koze, eksetera.
- ☐ Pa bay timoun kou ni rele sou yo.
 - Pa bay timoun bonbon.
 - Remèsye tout moun.
 - Bay randevou pou pwochen pòs rasanbleman

Enkyetid oubyen tabou moun ka gen sou vaksen

- Moun vin kote ki gen pòs rasanbleman pou anpil rezon. Anvan nou bay vaksen, poze moun yo kesyon sou sa yo konn tande sou vaksen.
- Di moun yo poze w kesyon sou sa ki pa klè pou yo. Ba yo repons.
- Mande responsab timoun enkyetid yo genyen sou vaksen ak vitamin A. Reponn kesyon yo genyen yo touswit.

¹⁴ *Manuel de Normes Techniques et de Procédures du PEV en Haiti, 91; Modil Resiklaj Vaksinasyon; Immunization in Practice, Module 6, 26–27.*



ETAP PÒS RASANBLEMAN¹⁵

Lè gen yon liy ki long ak moun k ap tann, fòk nou respekte valè tan moun yo ap rete la. Pa lage okenn mouvman vaksinasyon ki dwe fèt, men fè yo serye san nou pa pèdi tan.

1. Di responsab timoun yo mèsè poutèt yo vini epi poutèt yo pran pasyans, si yo te oblije tann bon moman.
2. Fè responsab timoun montre w kat vaksinasyon timoun nan epi sèvi ak li pou nou wè ki vaksen timoun nan ta dwe pran.
3. Sèvi ak mo ki senp pou n eksplike kont ki maladi vaksen sa bon.
4. Eksplike ki malèz vaksen sa ka bay. Pou malèz ki grav yo, n ap mennen timoun yo nan sant sante.
5. Bay vaksen.
6. Si vaksinasyon an gen plizyè dòz, ou dwe bay dòz yo yonn pa yonn, men pa janm ba yo yon sèl kou. Lè paran yo respekte tout randevou timoun yo pran tout vaksen li dwe pran fè li konpliman.
7. Ranpli kat vaksinasyon, kaye vaksinasyon, rejis vaksinasyon. Itilize rejis vaksinasyon ak kaye vaksinasyon pou nou fè rapò.

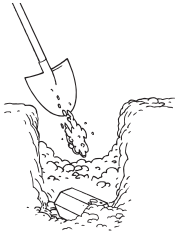
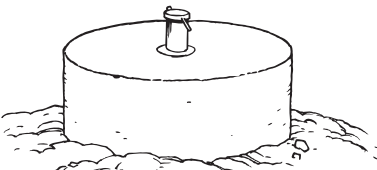
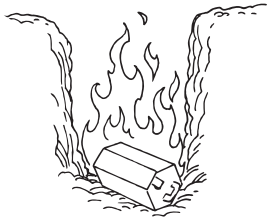
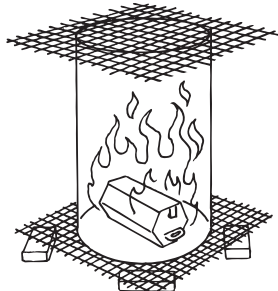
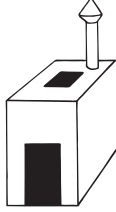
¹⁵ *Immunization in Practice*, Module 6, 26–27.



ETAP PÒS RASANBLEMAN *swit*

8. Toujou sonje ekri dat vaksen sou kat yo. Ekri dat pwochen dòz vaksen an sou kat la. Epi di responsab timoun nan se tèl dat.
9. Di responsab timoun nan kilè ak ki kote pou l ale pou pwochen vaksen oubyen vitamin A anplis. Si moun nan pa vini nan dat sa a, ba l lòt dat ak lòt jou.
10. Si n ap bay yon fanm vaksen dT ak toksin ki trete a, pale konbyen lòt fwa toujou li gen pou l retounen pou li pwoteje nèt kont tetanòs epi di l kilè li ta dwe tounen.
11. Fè responab timoun yo sonje pote kat vaksinasyon an lè y ap tounen nan randevou.
12. Si timoun nan oubyen fanm a manke pran kèk dòz, pa joure yo. Men eksplike yo jan sa enpòtan pou moun pran tout dòz vaksen yo nèt epi di yo ou pral bay tout dòz yo manke, pandan pòs la menm.
13. Di paran an oubyen moun ki ap okipe timoun nan ki pwochen kanpay vaksinasyon ki pral genyen nan kominote a oubyen nan tout peyi a.
14. Mande responsab timoun yo si yo gen kesyon. Epi reponn yo ak anpil respè. Sèvi ak pawòl yo konprann. Si gen yon repons nou pa konnen, di nou pa konnen, men, nou pral chèche repons lan.

Sa pou nou fè avèk fatra ki rete nan pòs rasanbleman yo¹⁶

Teknik pou pwoblèm rès ak fatra	Etap
 Twou pou jete fatra	• Chwazi yon kote moun pa pral fouye latrin la • Fouye yon twou 2 mètrè profondè pou pi piti. Se pou nou sèten fatra yo pap gaye nan zòn nan. • Mete bwat sekirite ki fin plen yo nan twou a. • Kouvri bwat sekirite yo ak 30 santimèt tè pou pi piti. Si sa kab fèt, koule beton sou tè twou a lè twou a fin plen. • Se pou nou sèten yon manm pèsònèl ki konpetan kontwòle travay la.
 Twou sekirite	• Sèvi ak yon twou sekirite pou nou jete egui ak sereng ki fin sèvi. • Fouye yon twou 2 mètrè profondè ak 1 mètrè lajè pou pi piti. • Fè yon tiyo an beton pou twou a ak yon kouvèti an beton ki gen yon tiyo metal. • Jete sereng ak egui ki fin sèvi nan twou a. • Kite tiyo a kouvri: dekouvri tiyo a pou n jete
Egui ak sereng ki gen mikwòb	
 Twou pou nou boule fatra	• Jwenn yon kote ki an sekirite, pito se nan sant sante. • Fouye yon twou 1 mètrè fondè pou pi piti • Mete bwat sekirite a nan twou a. • Vide gaz blan sou bwat yo epi pase yon alimèt • Pale moun pou yo kanpe lwen. • Kite bwat la boule nèt. • Kouvri sa ki pa fin boule yo ak 13 santimèt tè pou pi piti.
 Doum an fè	• Mete bwat sekirite yo nan doum an fè a. • Melanje papye ak fèy chèch pou bwat sekirite yo boule pi byen. • Melanje bwat yo ak alimèt ak gaz blan. • Mete yon griy anwo doum nan. • Avèti moun kanpe lwen. • Kite bwat yo boule nèt. • Lè doum nan vin frèt, vide sann nan nan yon twou yon kote moun pa pase epi kouvri sann nan ak 13 santimèt tè pou pi piti.
 Ensineratè	• Pote bwat sekirite yo nan ensineratè a pou yo boule. • Mete linèt pou pwoteje je n ak gan di lè n ap boule bwat sekirite yo.

¹⁶ Immunization in Practice, Module 4, 15–19.

Kijan pou nou bay vaksen

Bay piki san danje

Avan nou bay vaksen gen yon seri prensip nou dwe toujou respekte

Asepsi

Se yon gwo netwayaj yo fè sou po moun yo pral pike a. Toutotan koton ki mouye ak savon an sal, ou dwe itilize yon lòt koton mouye jiskaske li pwòp

Materyèl esteril vle di san mikwòb, san danje

Sonje: Tout materyèl n ap itilize pou fè vaksen dwe esteril tankou: egui, sereng

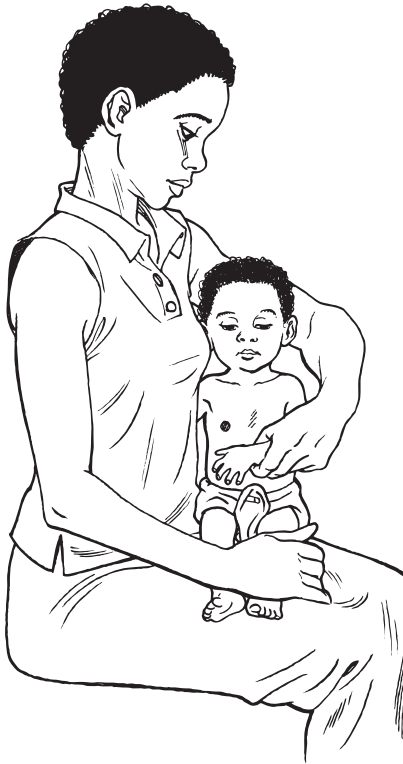
10 prensip pou yo bay piki oubyen vaksen san danje

Avan ou bay piki:

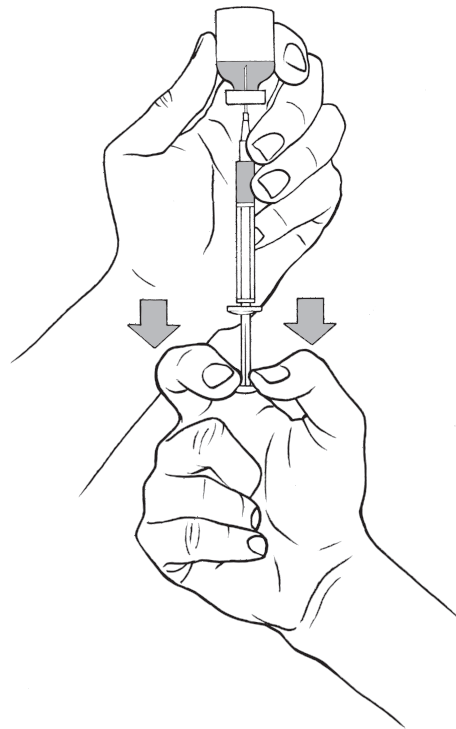
1. Koupe zong ou byen raz, lave men ou byen lave anvan ak lè ou fin fè piki
2. Netwaye po a byen netwaye, epi prepare piki a
3. Li ti papye ki sou boutèy piki a, gade si dat la pa perime; pandan w ap gade kijan pou bay piki a, mande moun k ap pran piki a oubyen vaksen an si li pa konn fè alèji ak piki sa a
4. Pale sou ti malèz vaksen an ka bay pandan w ap bay piki a oubyen vaksen an
5. Sévi ak yon sereng esteril, yon egui esteril pou chak vaksen
6. Pa manyen pati ki esteril nan egui a
7. Chwazi kote w ap bay piki oubyen vaksen an netwaye li byen netwaye
8. Pike fason ki kòrek ak dóz ki egzat apre ou fin fè vaksen an oubyen piki a
9. Apre ou fin fé vaksen oubyen piki a
10. Pa retire egui a nan sereng lan, pa mete kapichon an nan egui a
11. Mete sereng ak egui ou sot itilize a nan bwat sekirite. Lé bwat sekirite $\frac{3}{4}$ plenfèmen l epi boule l

Kijan pou nou bay piki san danje ak sereng soloshot¹⁷

Men yon seri aktivite **jeneral** youn dèyè lòt pou nou suiv lè n ap sèvi ak sereng soloshot. Nou dwe fè ti chanjman nan aktivite sa yo selon tèl mak espesyal sereng soloshot ki nan men nou.



Mete timoun nan chita byen



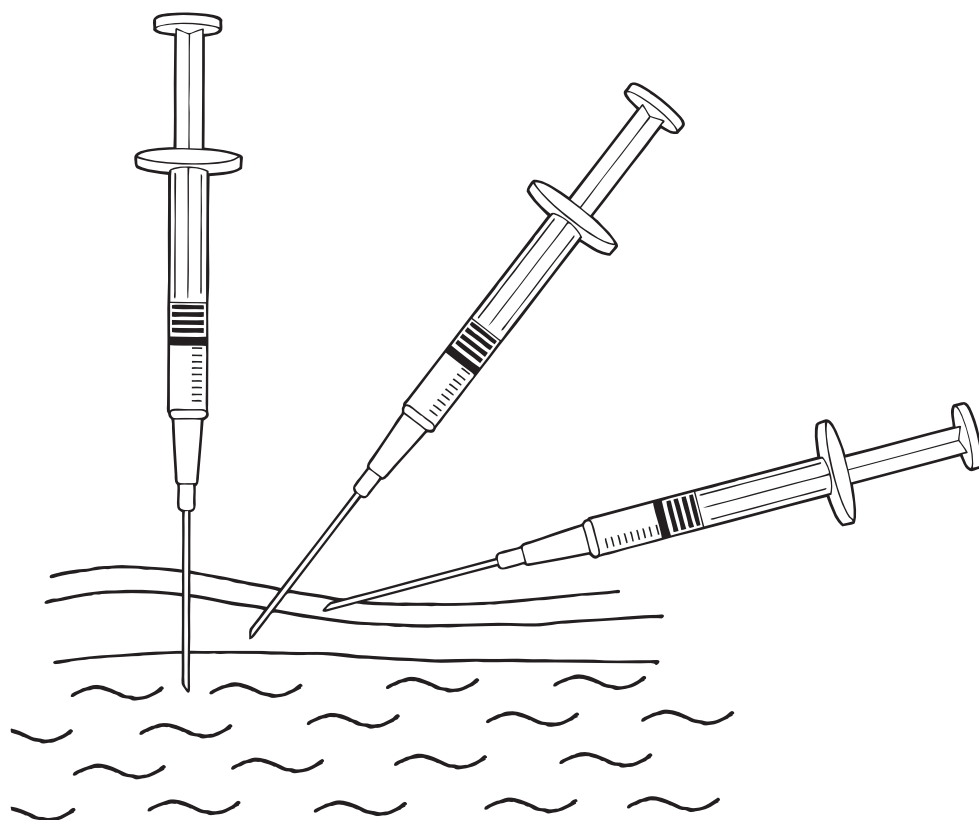
Rale piston an fè bak pou nou ranpli sereng nan

1. Fè manman an oubyen moun k ap okipe timoun nan chita epi balanse l sou jenou li. Mande l kenbe yon bra timoun nan oubyen pye l ki lib.
2. Wete sereng lan ak egui a nan plastik ki vlope yo a (chire bout pakèt la kote piston sereng lan ye a) oubyen detache tèt plastik yo.
3. Fikse egui a nan sereng lan si li poko nan plas li.
4. Wete kapichon egui a san nou pa touche egui a.
5. Pinga nou deplase piston an pou anyen epi pa eseye fè lè antre nan ti boutèy la. Sa pral gate sereng lan. (Piston an kapab fè yon sèl grenn mouvman fè bak epi avanse).

¹⁷ *Immunization in Practice*, Module 4, 2.

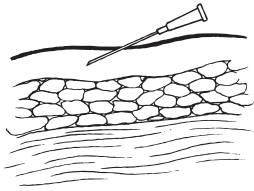
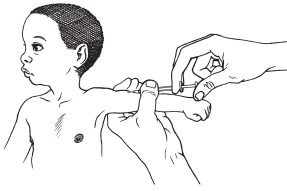
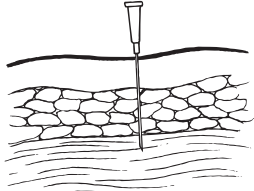
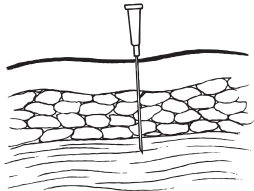
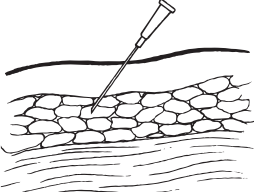
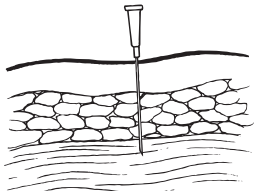
Vaksinasyon

6. Foure egui a nan ti boutèy vaksen an epi fè pwent egui a rive kote ki pi ba nan fon ti boutèy la.
7. Rale piston an fè bak pou nou ranpli sereng nan. Piston an ap rete otomatik sou mak 0.05 ml / 0.50 ml epi n ap tandè yon ti bwi klik.
8. Kenbe pwent egui a nan likid la tout tan. Se pou nou sèten nou vide tout kantite likid ti boutèy la te kenbe a.
9. Rale egui a soti nan ti boutèy la.
10. Pou nou wete ti bil lè yo, kenbe sereng nan kanpe dwat epi bay kò sereng lan kèk ti tap ak dwèt nou. Epi fè yon ti pouse ak prekosyon jis nan mak <<fèmen an>>.
11. Chwazi plas pou nou bay piki a epi fè egui a antre la.
12. Pouse piston an pou l avanse pi devan epi fè vaksen an antre (nan vyann lan, nan po a oubyen anba po a dapre kalite vaksen n ap bay la).
13. Apre piki a, piston an ap ret bloke otomatik, ki fè nanpwen tounen sèvi ak sereng lan ankò.
14. Pa tounen mete kapichon egui a ankò.
15. Pa eseye tounen sèvi ak sereng soloshot la. (L ap bloke otomatik apre yon sèl grenn sèvis epi se jete l nan fatra).
16. Mete ni sereng lan, ni egui a nan yon bwat sekirite.
17. Mande paran an fè yon ti peze tou piti de twa segonn ak ti boul koton byen pwòp (pou rete ti senyen an epi pou ti doulè a pase).
18. Pa fwote kote yo bay piki a.



Egwi nan diferan pozisyon

Ti esplikasyon sou jan yo bay vaksen

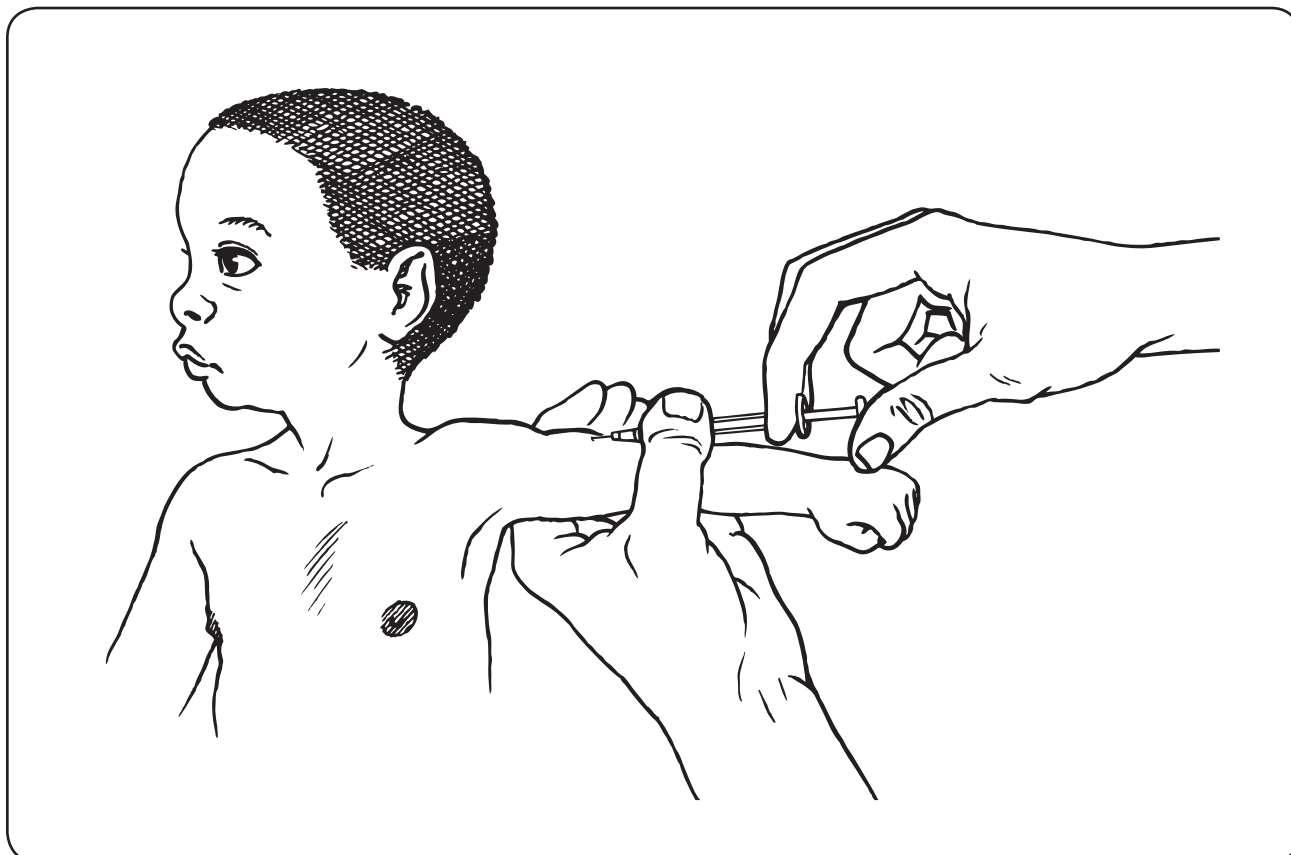
Vaksen	Jan yo bay li	Kote yo bay li gòch oubyen zepòl
BCG Pwoteksyon kont Tibèkiloz	 Piki nan po	 Bò deyò anwo bra
Vaksen oral pou polyo (VOP) Pwoteksyon kont Polyo	 Nan bouch	 Nan bouch (sou lang)
Vaksen Pantavalan Pwoteksyon kont Epatit B/maladi nan fwa, Meninjit/gwo maladi nan tèt, Difteri, Tetanòs, ak Koklich	 Nan vyann	 Bò dèyè mitan kuis tibebe ki poko gen 1an Oswa nan bra timoun ki gen plis pase 1an
Vaksen DTK Pwoteksyon kont Difteri, Tetanòs ak Koklich	 Nan vyann	 Bò dèyè mitan kuis tibebe
Vaksen Lawoujòl ak Ribeyòl Pwoteksyon kont Lawoujòl ak Ribeyòl	 Piki anba po	 Bò dèyè mitan kuis tibebe Vaksinasyon pou lawoujòl; Piki
Vaksen dT (pou gran moun) Pwoteksyon kont Difteri ak Tetanòs	 Nan vyann	 Bò deyò anwo bra

Enfòmasyon enpòtan sou chak vaksen sitou reyaksyon segondè (malèz vaksen ka lakòz)

Vaksen	Kont ki maladi	Reyaksyon segondè (Malèz vaksen ka lakòz)	Kilès ki pa ka pran li	Kijan yo bay li
BCG	Tibèkliz	<u>Ti reyaksyon segondè:</u> Yon ti maleng ki pral geri Ka kite yon mak	Timoun ki gen jèm VIH Tibebe ki peze pi piti pase 2.5 kilo	Bra dwat, pa fourè egui a fon
Polyo	Polyomyelit	Prèske pa genyen	Si yon timoun gen dyare, tan dyare a pase	2 gout nan bouch
Pantavalan	Epatit B/ maladi nan fwa Menenjit/ gwo maladi nan tèt Difteri Tetanòs Koklich	<u>Ti reyaksyon segondè:</u> Ti fyèv Doulè kote yo pike a Ka kite yon mak Dyare Vomisman Timoun ap kriye Ti grenn sou po a	Moun ki te gen kriz lè li te pran premye dòz la	Pike byen fon nan po a bò dèyè mitan kuis tibebe ki poko gen 1an Oswa nan bra timoun ki gen plis pase 1an
DTK	Difteri Tetanòs Koklich	<u>Ti reyaksyon segondè:</u> Ti fyèv Doulè kote yo pike <u>Reyaksyon segondè grav (trè ra):</u> Moun ki gen kriz Depi apre premye dòz la	Moun ki te gen kriz lè li te pran premye dòz la	Pike moun nan byen fon nan po a Kenbe egui a dwat
RR (Lawoujòl ak Ribeyol)	Lawoujòl Ribeyol	<u>Ti reyaksyon segondè:</u> Ti fyèv Doulè kote ki pike a Zòn kote yo pike moun nan anfle	Si yon timoun malad anpil	Pike anba po a
dT (Tetanos)	Difteri Tetanòs	<u>Ti reyaksyon segonde:</u> Ti fyèv Doulè kote ki pike a	Moun ki te gen kriz lè li te pran premye dòz la	Byen fon nan po a

Esplikasyon pou bay vaksen¹⁸

Vaksen BCG



1. Sèvi ak yon egui 10 mm 26 pou mezire presyon (egui sa a kout anpil epi li siperyè). Dòz la se **0.05 ml**.
2. Mande manman an oubyen moun k ap okipe timoun nan mete li kouche sou jenou yo. Li ta dwe kenbe tibebe a sere sou kò l, etan li soutni tèt tibebe a, etan li kenbe bra tibebe a sere sou kò pa l.
3. Rale manch rad tibebe a monte si sa nesesè pou bra l dekouvri.
4. Kenbe sereng lan nan men w ak pwent egui a pwente anwo.
5. Redi po **anwo bra gòch** tibebe a ak pous ou ak dwèt jouda w la pou l pa gen pli.
6. Poze sereng lan ak egui a plat sou po tibebe a

¹⁸ *Manuel de Normes Techniques et de Procédures du PEV en Haiti*, 64–65. *Immunization in Practice*, Module 6, 19–23.

7. Foure pwent egui a la egzakteman anba deyò po a. Men, nan epesè po a, tousuit apre pwent egui a (ti twou nan bout egui a)
8. Kenbe egui a **plat** tou long anba po a, yon jan pou l ale sèlman nan kouch po ki anwo a sèlman. Kenbe twou pwent egui a sou anwo. Sa se **yon piki nan po**.
9. Pa pouse twò lwen epi pa mete pwent lan pa anba pou egui a pa al anba po a.
10. Pou w kenbe egui a nan bon pozisyon, mete lòt pous ou nan bout sereng ki pi ba a pre egui a, men pinga ou manyen egui a.
11. Kenbe bout piston sereng lan ant dwèt jouda a ak dwèt nan mitan yo. Peze piston an ak gwo pous ou.
12. Voye 0.05 ml vaksen antre epi wete egui a.
 - Lè n ap bay yon piki nan po kòrèk piston an mal pou l avanse, si vaksen an antre fasil, sanble nou bay piki a twò fon. Lè konsa, sispann bay piki a touswit, korije pozisyon egui a, epi bay rès dòz la, pa plis pase sa menm.
 - Si tout dòz la deja antre anba po a, make: tibebe a deja tou jwenn yon dòz vaksen. **Pa tounen** ba l yon lòt dòz. Mande paran an tounen vin ak timoun nan sizoka timoun nan sanble gen yon dezagreman kèlkonk, tankou apse oubyen glann ki gonfle.
 - Si nou bay vaksen BCG a kòrèk, yon ti anfle kab parèt pal ak ti twou tou piti, tankou yon po zoranj. Si nou pa bay vaksen BCG a kòrèk, yon ti anfle plat anwo kab parèt sou po a. Ti anfle a kab parèt kal ak ti twou tou piti, tankou yon po zoranj. Si nou pa bay vaksen BCG a kòrèk, vaksen an pral antre fasil anndan epi nou p ap wè ti anfle a.

Vaksen Pantavalan



1. Sèvi ak yon sereng soloshot. Dòz la se tout **flakon ½ cc**.
2. Mande manman an oubyen responsab tibebe a mete tibebe a sou jenou li, kouche sou kote ak tout ti janm li dekouvri nèt.
3. Mande manman an oubyen responsab tibebe a kenbe janm li yo.
4. Redi po **mitan bò** kuis tibebe a **ki deyò a** tou dousman ant pous ou ak dwèt jouda w la pou li pa gen pli.
5. Foure egwi a nan yon ang 90°.
6. Prese pouse tout egwi a desann tou dwat nan po a antre nan vyann lan. Se yon **piki nan vyann** sa ye.
7. Voye vaksen antre dousman. Konsa, piki a p ap fèl mal.
8. Pou timoun ki gen plis pase 1 an ak granmoun, bay piki a nan gwo mis ki jis anwo bra a.

Vaksen DTK



1. Sèvi ak yon sereng soloshot. Dòz la se 0.5 ml
2. Mande manman an oubyen moun ki okipe tibebe a mete tibebe a sou jenou li, kouche sou kote ak tout ti janm li dekouvri nèt.
3. Mande manman an oubyen moun ki okipe tibebe a kenbe janm li yo
4. Redi po mitan bò kuis tibebe a ki deyò a tou dousman ant pous ou ak dwèt jouda w la pou li pa gen pli.
5. Foure egui a ak yon ang 90°.
6. Prese pouse tout egui a desann tou dwat nan po a antre nan vyann nan. Se yon piki nan vyann sa ye.
7. Voye 0.05 ml vaksen antre dousman. Konsa, piki a p ap fèl mal.
8. Pou pi gran timoun ak granmoun, bay piki a nan gwo mis ki jis anwo bra a.

Vaksen lawoujòl (L) ak ribeyòl



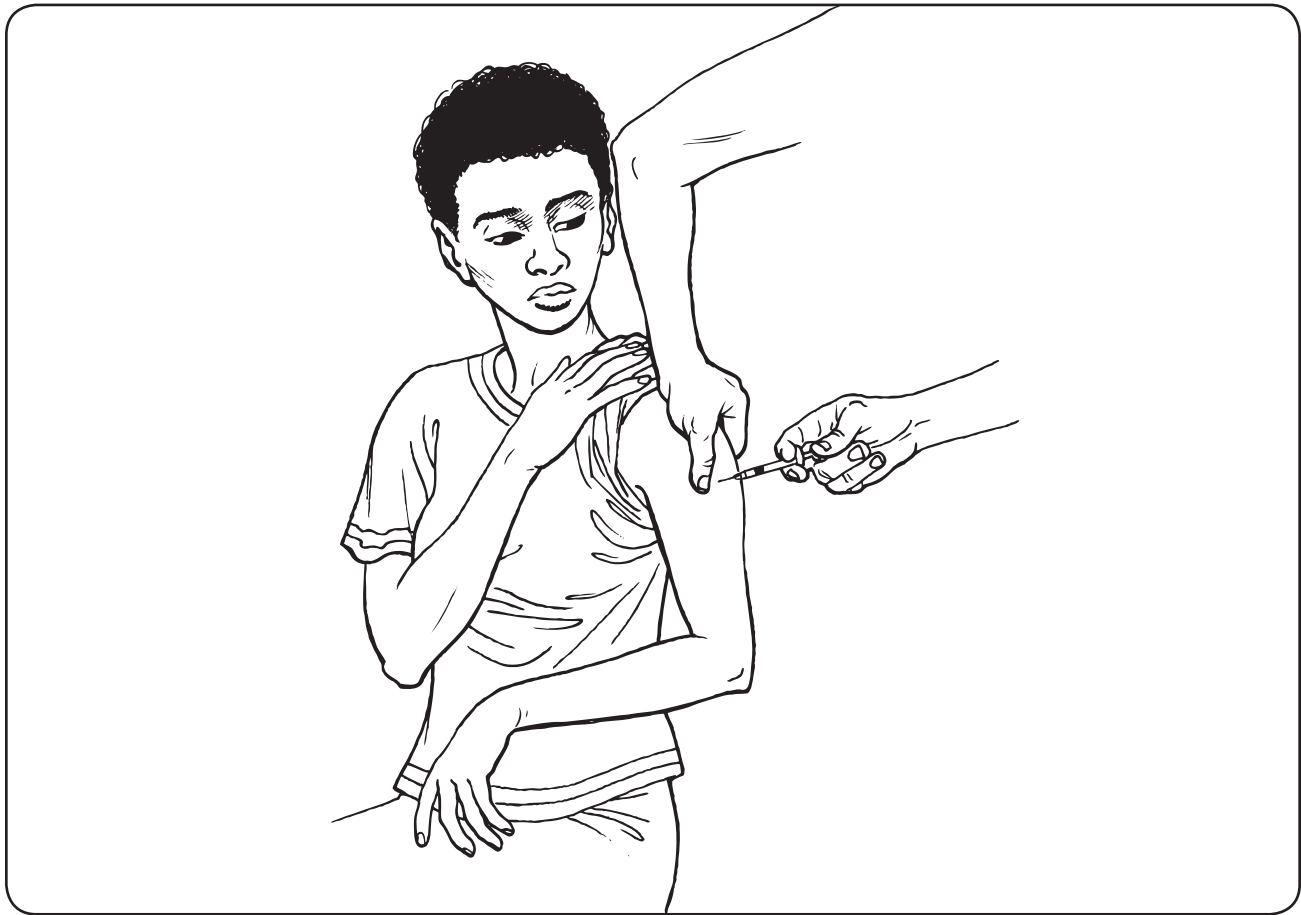
1. Sèvi ak yon sereng soloshot. Dòz la se **0.5 ml**
2. Mande manman an oubyen moun ki okipe tibebe a mete tibebe a sou jenou li, kouche sou kote ak tout ti bra li dekouvri nèt.
3. Mande manman an oubyen moun ki okipe tibebe a kenbe janm li yo.
4. Antoure anwo bra a ak dwèt ou epi peze ti po a monte.
5. Prese pouse egui a ak yon ang 45° kote w peze ti po a monte. Se pou egui a gen pwent li nan direksyon zepòl la. Se yon **piki anba po** sa ye.
6. Veye 0.05 ml vaksen antre.
7. Pou w kontwòle egui a, soutni dèyè sereng lan ak pous ou epi ak dwèt jouda w la. Men, **pa manyen egui a**.

Vaksen oral pou polyo (VOP)



1. Sèvi ak boutèy VOP a epi ak konngout la. Dòz la se **2 gout**.
2. Mande paran an oubyen moun ki okipe tibebe a mete li sou jenou li epi soutni tèt tibebe a, fè l fè yon ti kage pa dèyè.
3. Anba ti bouch tibebe a ak ti bò figi l dwe chèch : konsa vaksen oral pou polyo a ap mwen fasil degoute la.
4. Ouvri bouch tibebe a tou dousman, oubyen ak pous ou sou ti monton l (pou tibebe ki fèk fèt) oubyen nan peze ti bò machwa l tou dousman ak dwèt ou.
5. Kite 2 gout vaksen an sot nan konngout la pou yo tonbe sou lang tibebe a. Pa kite konngout la touche tibebe a.

Vaksen DT (pou gran moun)



1. Sèvi ak yon sereng soloshot. Dòz la se 0.5 ml.
2. Mande dam nan chita chita l.
3. Mande l kite zepòl li poze epi mete men gòch li dèyè do l oubyen kite l poze sou ranch li. Sa pral fè vyann nan bra l vin mou, konsa piki a prèske p ap fè l mal.
4. Mete dwèt ou ak pous ou sou bò deyò anwo bra w.
5. Sèvi ak men w pou w peze vyann bra li.
6. Prese pouse egui a desann tou dwat ak yon ang 90° nan po a ki ant dwèt ou yo. Antre fon nan vyann nan. Se yon piki nan bra l.
7. Peze piston an ak pous ou pou w voye 0.05 ml vaksen an antre.
8. Rale egui a soti rapid, men, yon ti jan dous.
9. Mande dam nan peze kote a ak yon ti boul koton tou dousman si gen yon ti senyen.

Gen aksidan ki konn rive le ou fin bay yon piki oubyen yon vaksen se sa yo rele AES

Definisyon AES:

Se lè yon moun pike tèt li nan yon egui oubyen jilèt oubyen yon bistouri kite sal ak san

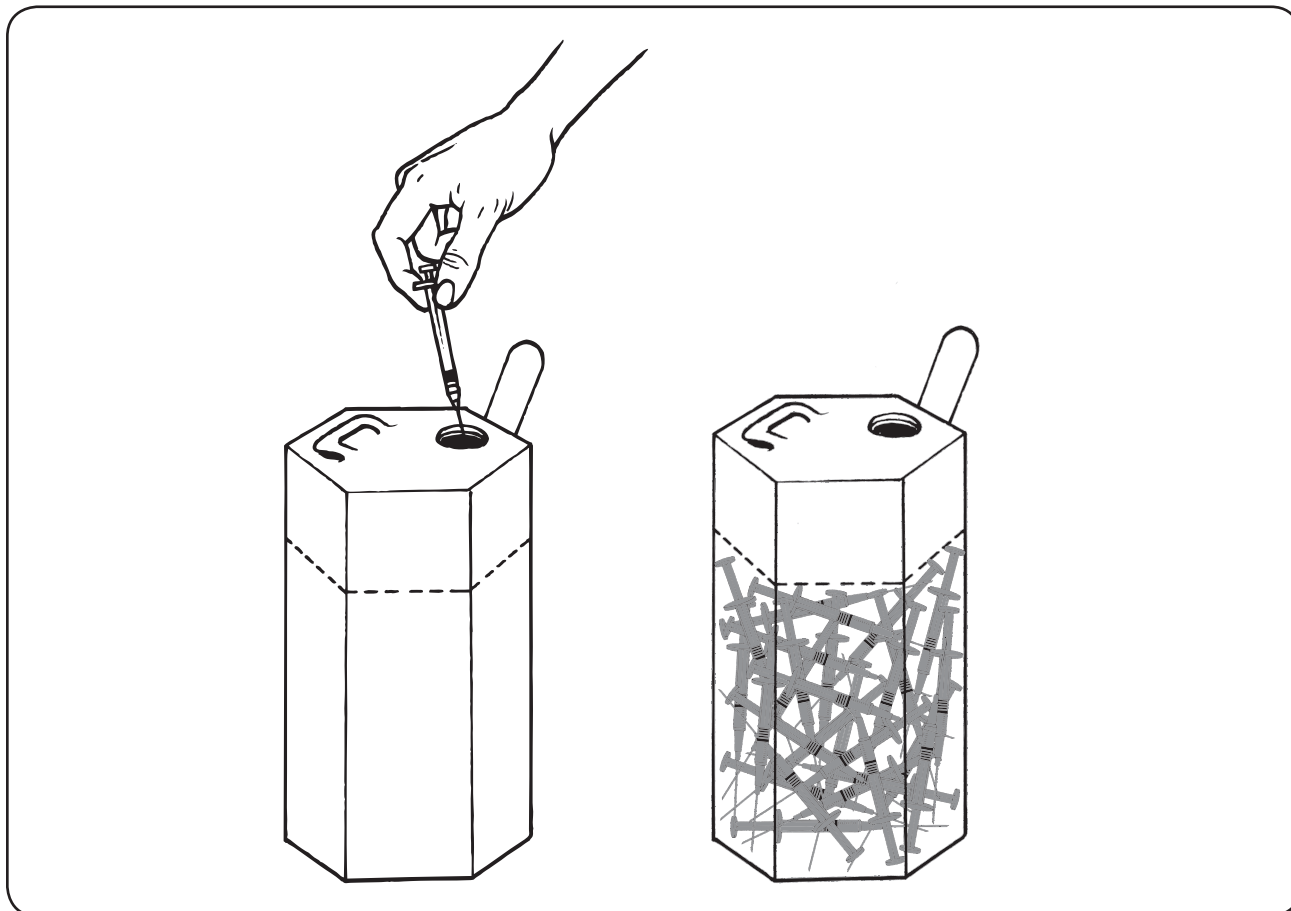
Lè nou pike kisa nou dwe fè

- Lave kote ou pike a ak anpil dlo ak savon
- Ale nan yon sant CDV pou yo ka notifie ka a ak fè evalyasyon moun nan avan 3 jou
- Sonje: Pou nou evite AES pa janm mete kapichon nan egui yo lè nou fin sèvi ak yo, epi evite plen bwat sekirite yo toujou mete yo nan $\frac{3}{4}$ plen apre fèmen l pote li ale nan sant lan pou yo brile li

Ti grenn Vitamin A

1. Kontwole dat li fini sou etikèt la. Si dat la rive, jete boutèy la.
2. Ouvri boutèy la. Ekri dat jodi a sou etikèt la pou w ka konnen kilè pou w sispann sèvi ak li. Boutèy (kapsil) sachè vitamin A ki louvri bon pou ennan.
3. Louvri yon sachè (kapsil), nan koupe ti bout la ak yon sizo ki pwòp oubyen ak yon tay zong ki pwòp.
4. Peze kapsil la fò pou gout yo tonbe anndan bouch moun nan. Si se yon timoun piti, ou kab oblije pense bò machwa li pa twò fò pou li ouvri bouch li.

Fason pou nou debarase kote nou travay la ak sereng ak egui ki fin sèvi¹⁹



1. Mete yon bwat sekirite oubyen yon ti kès pou ti egui fen yon kote pre pou nou annik lonje men nou, lè n ap bay vaksen.
2. Tousuit apre chak piki, jete sereng lan ak egui a nan bwat sekirite a.
3. **Pa tounen mete kapichon egui a ankò.**
4. Nan ranpli bwat sekirite a, pa depase liy ki make “plen” an (se $\frac{3}{4}$ plen sèlman). **Pa ranpli ni bwat sekirite ni ti kès pou ti egui fen nèt ra bouch.**
5. Lè bwat sekirite a $\frac{3}{4}$ plen, fèmen bwat la byen fèmen.
6. Okenn kalite sereng pa dwe anndan bwat sekirite a.

¹⁹ *Immunization in Practice*, Module 4, 15.

Kouman pou nou anpeche egui ki ta ban n enfeksyon pike nou²⁰

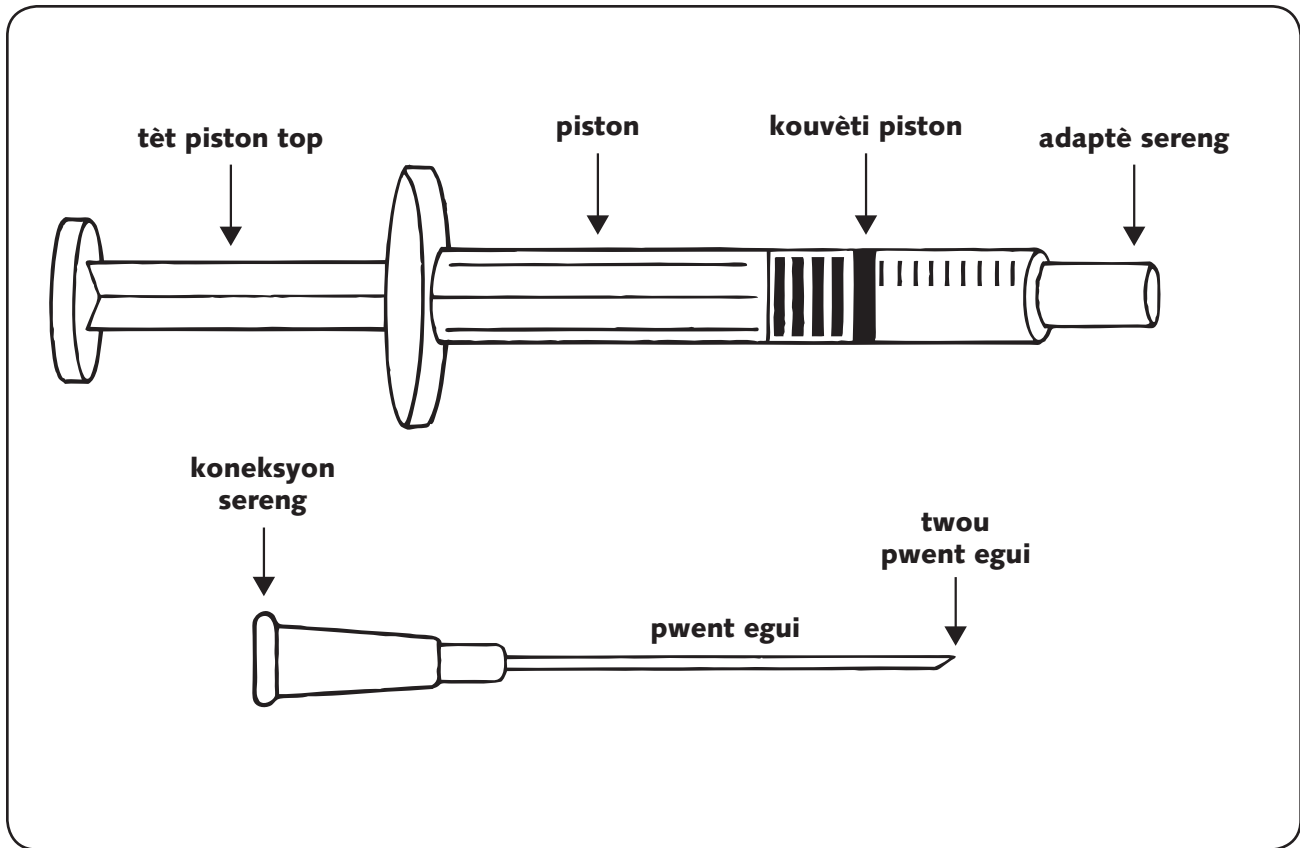
Sèvi ak sereng ak egui san nou pa bezwen manyen yo souvan

- Mete yon bwat sekirite a kote chak moun k ap bay dòz vaksen. Konsa nou kab jete sereng ak egui ki sèvi touswit.
- Egui ki sèvi a, pa wete l nan sereng lan ak dwèt ou.
- Pa pote sereng ak egui ki sèvi bò kote vaksinasyon an ap fèt la oubyen nan zòn travay la.
- Pa tounen mete kapichon egui yo.
- Rale vaksen an nan sereng lan, bay pitit la vaksen an epi lage sereng lan nan bwat sekirite a san ou pa depoze l okenn lòt kote depi ou te rale l la.
- Fèmen bwat sekirite a kou li $\frac{3}{4}$ plen.
- Pa ranje anyen nan fatra rèss remèd ak dwèt nou.
- Si po n ak men w vin an kontak ak san oswa ak lòt dlo kò, touswit lave men w ak po w byen lave nèt.

Manyen sereng ak egui ak anpil prekosyon

Fòk ou kenbe yon sereng pou w bay yon piki. Nenpòt kote ou manyen nan sereng lan kontamine. Poutèt sa, ou pa ta dwe manyen kote ki vin an kontak ni ak vaksen an, ni ak timoun nan.

²⁰ *Manuel de Gestion des Vaccins et de la Chaînette Froid*, 69-70; *Immunization in Practice*, Module 4, 8–11.



Pa manyen:

- Twou ki nan pwent egui a
- Pwent egui a
- Koneksyon sereng lan.
- Wondèl piston sereng lan
- Adaptè sereng nan
- Kouvèti piston sereng nan

Si w manyen nenpòt nan pati sa yo, jete sereng lan ak egui a epi jwenn lòt ki esterilize.

Ou mèt manyen:

- Kò sereng lan
- Kouvèti piston an

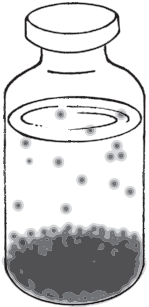
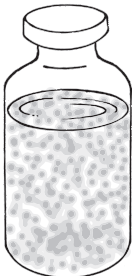
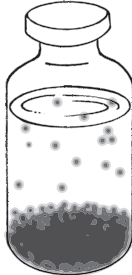
Kijan pou nou prepare vaksen ki pa gen danje epi pou nou sèvi ak y

Kouman pou nou fè tès souke²¹

Gen kèk vaksen, ladan yo gen vaksen pou tetanòs ak DTK, ki gate lè yo tounen glas epi yo pèdi fòs yo. Si yon vaksen te tounen glas, nou pa dwe sèvi ak li.

1. Pran nenpòt ki ti boutèy vaksen ki soti nan menm fabrik la e ki gen menm nimewo sou pakèt la ak vaksen nou vle kontwòle yo. Kenbe ti boutèy sa a nan frizè a jistan li tounen glas di. Apre sa, kite l fonn. Make ti boutèy la klè ak etikèt “kontwòl- pa sèvi avèk li” epi pa janm sèvi ak li.
2. Ranmase tout ti boutèy nou sispèk ki vin gate nan tounen glas e nou bezwen kontwòle.
3. Souke ni ti boutèy ki tounen glas la ni yon ti boutèy nou sispèk ki te tounen glas tou. Souke yo byen souke pandan 10–15 segonn.
4. Apre souke a, kite tou le 2 ti boutèy vaksen yo chita sou yon kote plat ki pa pran chòk epi gade poud vaksen yo k ap poze.
5. Gade tou le 2 ti boutèy yo youn a kote lòt nan bon limyè epi wè si yo sanble.
6. Si poud nan ti boutèy vaksen ki sispèk la poze **pi dousman** pase poud nan ti boutèy nou te fè tounen glas espere a, **sèvi ak vaksen nan ti boutèy sispèk la.**
7. Si poud nan ti boutèy sispèk la poze **vit menm jan** ak sa ki nan ti boutèy nou te fè tounen glas espere a, **pa sèvi ak** vaksen an. Voye l jete.
8. Si nou pa kab gen yon likid ki gen yon sèl menm koulè nèt nan ti boutèy sispèk la, kwak nou souke l byen souke, **Pa sèvi ak** vaksen an. Voye l jete.

²¹ *Immunization in Practice*, Module 3, 28–29.

Boutèy vaksen glase	Boutèy vaksen ou santi ki pa bon an
prèske klè → ma pwès → 	 SÈVI AK VAKSEN SA A
	 PA SÈVI AK VAKSEN AN. VOYE L JETE.

Kouman pou nou li Papye pou Kontwole Vaksen (PCV)²²

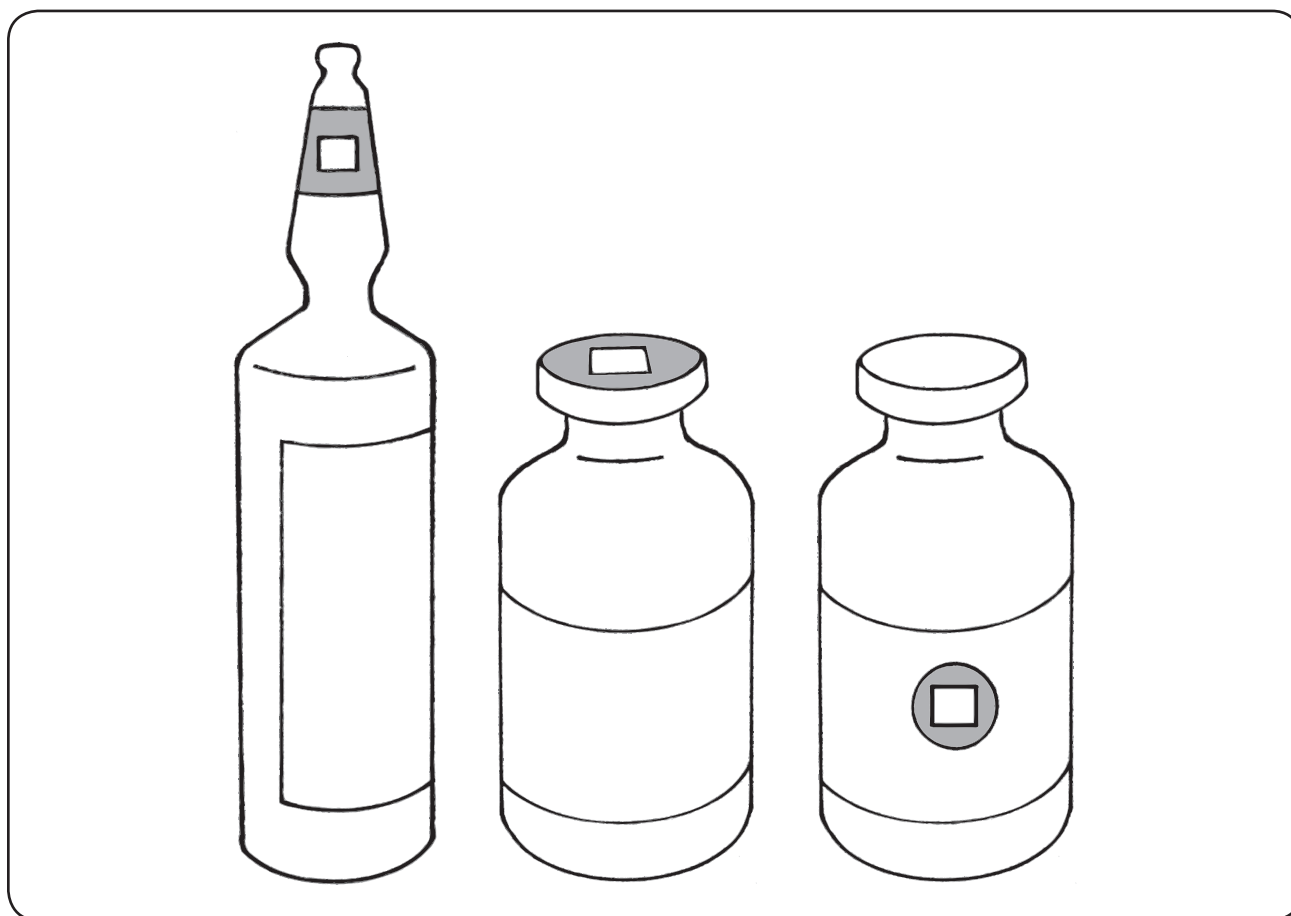
Gen kèk vaksen ki gate epi ki pèdi fòs yo lè vin twò cho. Gen etikèt PCV sou ti boutèy vaksen ki chanje koulè lè vaksen yo pran twòp chalè. Nou dwe kontwole etikèt PCV anvan nou ouvri yon ti boutèy pou nou wè si chalè pa gate vaksen an. Si chalè gate yon vaksen, pa sèvi ak li.

Pou nou kontwole yon vaksen ki ta dwe gate poutèt chalè, gade etikèt PCV lan:

- Gade kare ki anndan sèk la sou Papye pou Kontwole Vaksen an.
- Si kare ki anndan sèk la pi klè pase sèk deyò a, **sèvi ak** vaksen an.
- Si kare ki anndan an gen menm koulè ak sèk deyò a oubyen kare a pi fonse pase sèk deyò a, **pa sèvi ak vaksen an**.
- Si kare ki anndan an kòmanse vin pi fonse men li pi klè pase sèk deyò a toujou, **sèvi ak** vaksen an **anvan** lòt vaksen ak kare anndan yo ki pi klè.

²² *Manuel de Gestion des Vaccins et de la Chaînéde Froid*, 74; *Immunization in Practice*, Module 3, 10–11.

Pastiy Kontwòl Vaksen (PCV) a di...	
	Kare anndan an pi klè pase sèk deyò a. Si dat pou vaksen an fini poko pase, sèvi ak vaksen.
	Pita, kare anndan an pi klè toujou pase sèk deyò a. Si dat pou vaksen an fini poko pase, sèvi ak vaksen an.
	Pwen final (dat la rive): Kare anndan an vin menm koulè ak sèk deyò a. PA SÈVI AK vaksen an. Avèti sipèvizè w la.
	Aprè pwen final la (dat la fin pase): Kare anndan an pi fonse pase sèk deyò a. PA SEVI AK vaksen an. Avèti sipèvizè w la.



Voye nenpòt ki kalite vaksen jete:

- Etikèt la rache.
- Dat vaksen an bout la pase.
- Ti boutèy vaksen an fele epi/oubyen li koule.
- Vaksen an gen ti kras k ap flote ladan.
- Vaksen an te anba dlo.

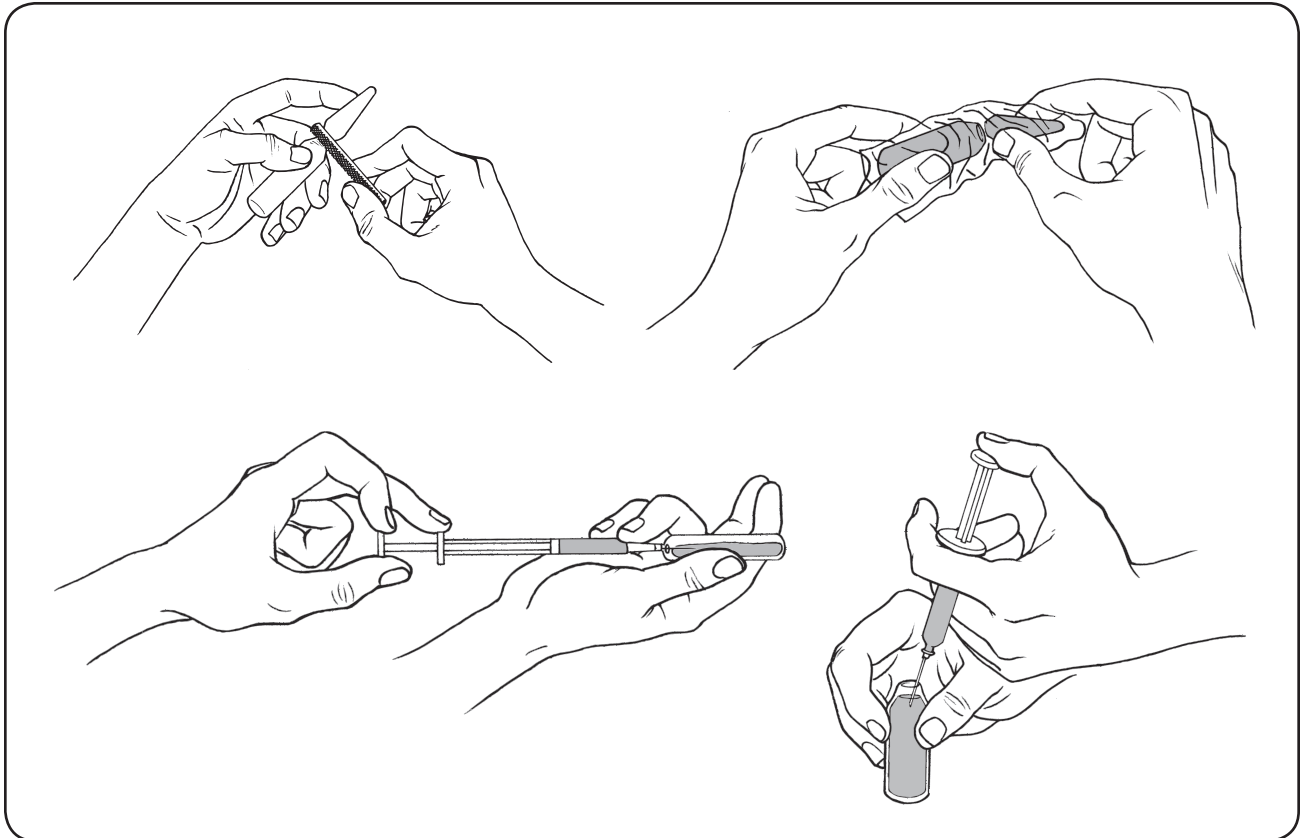
Kouman pou nou fè melanj pou vaksen an fin pare²³

Fin pare vaksen vle di melanje yon vaksen ki an fòm yon poud ak likid pou delye li dekwa pou vaksen an tounen yon piki.

- Pa prepare vaksen toutotan ou poko pare pou bay piki
- Sèl likid pou delye vaksen an se likid fabrik vaksen an prepare pou sa.
- Apre melanj lan, gen 6 èd tan depi li fèt oubyen nan finisman yon sesyon vaksinasyon, selon sa ki vin anvan, se jete pou nou jete vaksen ki te pare yo.

Vaksen	Poud	Likid pou deleye vaksen an
BCG	Glase tounen sèch; boutèy anpoul	Likid ki vin ansanm ak vaksen an
Lawoujòl Ribeyòl	Glase tounen sèch; ti boutèy	Likid ki vin ansanm ak vaksen an

²³ *Immunization in Practice*, Module 6, 14–17.



Fin pare BCG ak vaksen pou lawoujòl ak ribeyòl

1. Lave men nou.

- Lave men nou ak dlo pwòp ak savon.

2. Egzamine ti boutèy vaksen an oubyen anpoul vaksen an.

- Pi fò vaksen vin nan ti boutèy, anwetan vaksen BCG a ki vin nan anpoul.
- Kontwòle Papyè pou Kontwòle Vaksen an (si gen youn) pou nou sèten dat pou sèvi ak vaksen pa pase.
- Li ki dat ki make pou vaksen an fini pou nou sèten pou nou kapab sèvi ak vaksen an toujou. Si dat la pase, voye vaksen an jete.

3. Fè yon mouvman ak ti boutèy la oubyen ak anpoul la.

- Fè yon mouvman ak ti boutèy la oubyen fè yon ti teke l ak dwèt ou pou w sèten tout poud vaksen an nan fon ti boutèy la.

4. Ouvri ti boutèy vaksen an oubyen anpoul la.

- Si ti boutèy la gen yon bouchon metal, leve mitan ti bouchon metal la epi ploye l pa dèyè nan sèvi ak bout plat yon bagay an metal.
- Si ti boutèy la gen yon bouchon plastik ak yon koulè, rache bouton plastik la ak pous ou.

5. Egzamine anpoul oubyen ti boutèy likid ou deleye a

- Gade anpoul oubyen ti boutèy ki gen likid pou deleye a pou nou sèten li pa fann ni li pa koule.

6. Li etikèt ki sou anpoul oubyen ti boutèy pou deleye a.

- Se pou nou sèten n ap sèvi ak likid pou deleye fabrik la voye ansanm ak vaksen an. Epi se pou nou sèten dat li poko pase.
- Sèvi ak sa fabrik la voye sèlman, kit anpoul, kit ti boutèy. Pou nou deleye poud vaksen an, pa sèvi ni ak dlo esterilize ni ak dlo sale ki sèvi pou deleye lòt bagay. Chak vaksen gen pwòp likid pa l ki pou deleye l san li pa dwe melanje ak okenn lòt bagay.

7. Ouvri anpoul an vè a.

- Grate kou ti boutèy la, nan sèvi ak yon ti zouti an metal ki vlope ansanm ak anpoul la. Epi kenbe tèt anpoul la ak yon twal pwòp, lè fini kase tèt la tou dousman.

8. Rale likid ou deleye a nan yon sereng pou fè melanj la.

- Pran yon sereng esterilize 5.0 ml pou fè melanj la. Sereng lan gen yon egui esterilize 76mm18 ki fèt pou mezire. Foure egui a nan tèt anpoul ki louvri a. Fè piston an fè bak pou nou rale tout likid pou deleye nan sereng lan.
- Pa tounen sèvi yon lòt fwa ak sereng pou fè melanj yo nou dwe jete nan fatra aprè premye sèvis yo.

9. Fin pare vaksen an.

- Foure sereng pou fè melanj lan nan ti boutèy vaksen an epi pouse piston an ak pous nou pou nou vide likid pou deleye a nan vaksen an.
- Pou nou melanje likid pou deleye a ak vaksen an, rale yo vin nan sereng lan dousman epi voye tounen nan ti boutèy vaksen dousman. Refè mouvman sa a plizyè fwa.

- Mete sereng pou fè melanj lan ak egui a nan bwat sekirite a apre nou fin sèvi ak li.

10. Poze vaksen ki fin prepare a ak sou sachè nan tèmòs vaksen an.

Kouman pou nou fè pwogrè nan bay piki san danje²⁴

- Lave men nou oubyen dezenfekte yo anvan nou prepare materyèl pou piki. Kouvri nenpòt ki ti blese nan pwòp po nou.
- Kenbe men nou pwòp anvan nou bay piki.
- Sèvi ak sereng soloshot sèlman oubyen ak aparèy tou chaje pou piki soloshot.
- Sèvi ak yon sereng nèf, ak yon egui nèf pou chak timoun oubyen pou chak fi.
- Egzamine pakèt ki gen sereng lan. Si pakèt la kreve, si li chire, si li domaje, voye sereng ak egui jete.
- Toujou sèvi ak yon sereng esterilize pou nou prepare chak vaksen.
- Lè nou sèvi ak sereng ak egui ki deja sèvi, se pou nou sèten se ak enstriman esterilize byen pwòp n ap bay chak piki nou bay.
- Prepare chak piki n ap bay yon kote yo chwazi pou sa, yon kote ki pa sanble se la san ak dlo kò ta kab kontamine kichòy oubyen yon moun.
- Pa seche tèt ti boutèy ni pa netwaye po ak yon ti boul koton.
- Si po yon timoun ta sal anpil, lave kote y ap bay piki a ak dlo.
- Pa sèvi ak koton oubyen lenn mouye yo te sere nan yon veso ki pa esterilize oubyen ki sèvi pou plizyè aktivite.
- Se toujou ak yon egui esterilize pou nou pèse bouchon ti boutèy la.
- Pa janm kite egui a nan bouchon ti boutèy la.
- Suiv konsèy yo bay pou sèvi ak tèl kalite pwodui, pou n sere yo epi pou n manyen yo.
- Voye l jete nenpòt ki egui ki vin an kontak ak kichòy ki pa esterilize nan pran tèl kalite prekosyon ki kòrèk la.
- Fè kòm si tout materyèl ki deja sèvi kontamine.

²⁴ *Manuel de Normes Techniques et de Procédures du PEV en Haiti, 70; Immunization in Practice, Module 4, 6–7.*

Dezagreman vaksen ka lakòz

Ti Dezagreman

Sa enpòtan pou moun bay paran ak moun ki okipe timoun asirans nan eksplike yo pi fò dezagreman vaksinasyon lakòz se ti reyaksyon tou piti. Apre yo bay yon timoun vaksen, timoun nan kapab genyen:

Yon ti doule: Kèk ti bebe kapab gen yon ti doule piti, yon ti mak wouj, yon ti anfle kote yo ba yo piki a. Men, leplisouvan, sa disparèt nan 1, 2, 3 jou.

Yon ti lafyèv: Kèk ti bebe kapab gen yon ti lafyèv apre yo ba yo sèten vaksen.

Yon ti kòche wouj poutèt vaksen BCG: Nòmalman lè yo bay vaksen BCG a, yon ti boul parèt kote yo bay piki a, leplisouvan li disparèt apre 30 minit. 2 semèn apre sa, yon ti kòche wouj parèt. Li gwosè yon bout kreyon yo taye. Ti kòche a rete konsa pandan 2 semèn toujou epi li geri, yon, ti mak 5mm rete. Sa montre timoun nan pran vaksen an byen pran.

Gratèl vaksen pou lawoujòl: Sou chak 20 timoun, gen youn ki gen yon gratèl ki dire 5 jou pou pi piti, 12 jou pou plis. Gratèl la abitye dire 2 grenn jou konsa.

Reyaksyon sa yo pa gen danje. Sa ki gen plis danje vre se kite yon tibebe san yo pa ba l vaksen, paske sa vle di li kab atrape yon maladi ki mennen lanmò. Antouka, nou dwe eksplike paran an oubyen moun ki okipe timoun nan: se raman vre vaksen kapab lakòz yon dezagreman ki serye. Nou pral repase dezagreman sa yo, kounye a.

Dezagreman Serye

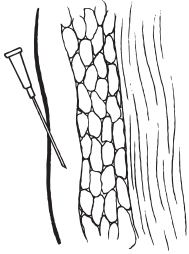
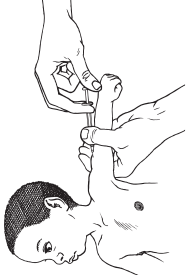
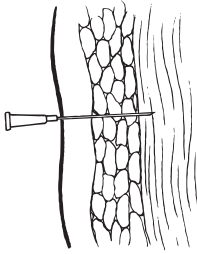
Ou dwe eksplike paran an oubyen moun ki okipe timoun ke raman raman vaksen kapab lakòz dezagreman serye. Vaksen kapab mennen dezagreman serye sa yo:

Vaksen DTK Kapab Lakòz Kriz: Raman ramanvre youn timoun kapab gen kriz (ki souke malad la brital)

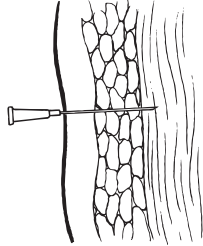
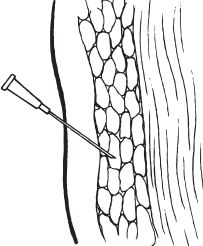
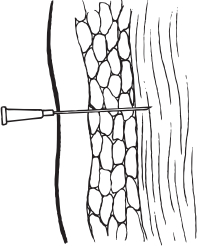
Ou dwe eksplike paran an oubyen moun ki okipe timoun:

- Se kichòy ki ra anpil pou vaksen ta lakòz dezagreman serye.
- Si pitit ou remèt dezagreman serye apre li pran vaksen, se kouri mennen l nan yon sant sante touswit.

Vaksinasyon

Vaksen	Konbyen dòz	Laj pou yo pran vaksen	Jan yo bay li	Kote yo bay li	Reyaksyon segondè	Rapèl vaksen
BCG Pwoteksyon kont Tibèkiloz	Yon sel dòz	Depi tibebe a fèt jiske 11 mwa	 Piki nan po	 Bò deyò anwo bra gòch oubyen zepòl	Ti Dezagreman Yon ti maleng ki pral geri Ka kite yon mak	—
Polyo (VPO) Pwoteksyon kont Polyo	Dòz 0 Dòz 1 Dòz 2 Dòz 3	Lè tibebe a fèt jiska 15 jou 1 mwa ½ ou byen 6 semèn 2 mwa ½ 3 mwa ½	 Nan bouch	 Nan bouch (sou lang)	Prèske pa genyen	Enn an apre twazyèm dòz la anvan li antre nan gran lekòl
Vaksen Pantavalan Pwoteksyon kont Epatit B/malady nan fwa, Meninjit/ gwo maladi nan tèt, Difteri, Tetanòs, ak Koklich	Dòz 1 Dòz 2 Dòz 3	1 mwa ½ 2 mwa ½ 3 mwa ½	 Nan vyann	  Bò deyò mitan kuis tibebe ki poko gen 1 an Oswa nan bra timoun ki gen plis pase 1 an	Fyè, Doulè kote yo pike a, Ka kite yon mak, Dyare, Vomisman, Timoun ap kriye, Ti grenn sou po a	Enn an apre twazyèm dòz la

swit

Vaksen	Konbyen dòz	Laj pou yo pran vaksen	Jan yo bay li	Kote yo bay li	Reyaksyon segondè	Rapèl vaksen
Vaksen DTK Pwoteksyon kont Difteri, Tetanòs ak Koklich	Dòz 1	1 mwa ½	 Nan vyann	 Bò deyè mitan kuis tibebe ki poko gen 1 an	<u>Ti reyaksyon segondè:</u> Ti fyèv Doulè kote yo pike <u>Reyaksyon segondè grav (trè ra):</u> Moun ki gen kriz Depi apre premye dòz la	Enn an apre twazyèm dòz la anvan li antre nan gran lekòl
	Dòz 2	2 mwa ½				
	Dòz 3	3 mwa ½				
Vaksen RR Pwoteksyon kont Lawoujòl ak Ribeyòl	Yon sel dòz	9 mwa rive 4 an 11 mwa	 Piki anba po	 Bò deyò anwo bra gòch pou timoun	<u>Ti reyaksyon segondè:</u> Ti fyèv Doulè kote ki pike a Zòn kote yo pike moun nan anfle	—
	Dòz 1		 Nan vyann	 Bò deyò anwo bra gòch pou granmoun	<u>Ti reyaksyon segondè:</u> Ti fyèv Doulè kote ki pike a	Premye rapèl apre 6 mwa apre dezyèm dòz epi 2 lòt rapèl yo chak 1 an
Vaksen dT (pou gran moun) Pwoteksyon kont Difteri ak Tetanòs	Dòz 2	Fanm 15–49 an				



ISTWA

Ransèyman sou istwa

Sipoze chak timoun ak chak fi n ap nonmen pi ba la a vin jwenn nou pou vaksinasyon nan pòs rasanbleman an. Pou chak timoun ak chak fanm:

1. Make vaksen timoun nan deja jwenn (si l pran vaksen). Make dat yo. Sèvi ak laj timoun nan epi dapre dat jodi a kalkile dat anvan yo.
2. Chache konnen ki vaksen timoun nan oubyen fanm nan ta dwe pran jodi a. Make vaksen sa yo.
3. Chache konnen si timoun nan ta dwe jwenn vitamin A, ki dòz epi make dat la si w ba li l.
4. Ou pral sèvi ak non ni timoun nan ni manman l epi ak adrès yo lè w ap fin ranpli rejis vaksinasyon an. Ou pa bezwen make enfòmasyon sa a sou kat vaksinasyon an.

ISTWA NIMEWO 1

Siyati: Antwàn

Non: Estiv

Laj: timoun nan gen yon semèn depi li fèt.

Ki vaksen li pran deja: Li fèt kay manman l. Li poko pran okenn vaksen. Li nan tete.

Non manman an: Mediyaska

Adrès: Site Silans 172976

ISTWA NIMEWO 2

Siyati: Jasmen

Non: Betsayida

Laj: timoun sa a gen yon mwa

Ki vaksen li pran deja: jou l fèt yo ba l BCG. Li nan tete

Non manman an: Eniz

Adrès: # 86 klè Erèz 163277


ISTWA *swit*
ISTWA NIMEWO 3
Siyati: Frannseska

Non: Jan Pyè

Laj: 9 mwa

Ki vaksen li pran deja: li pran tout vaksen anwetan RR

Non manman an: Milouz

Adrès: Ri Pòl Ejèn Maglwa 174922

ISTWA NIMEWO 4
Siyati: Limaj

Non: Mimin

Laj: 2 mwa edmi

Ki vaksen li pran deja: li pran tout vaksen pou l te pran. Li nan tete

Non manman an: Ivàn

Adrès: Ba Simityè 178282

ISTWA NIMEWO 5
Siyati: Gidson

Non: Napoleyon

Laj: 3 mwa edmi

Ki vaksen li pran deja: li pran tout vaksen pou l te pran. Li pa nan tete

Non manman an: Delyana

Adrès: Vilaj Kiskeya 173647



ISTWA NIMEWO 6

Siyati: Yasent

Non: Lidjeni

Laj: 2 mwa

Ki vaksen li pran deja: Li poko pran okenn vaksen. Li nan tete

Non manman an: Adlin

Adrès: Cherival 172653

ETID KA NIMEWO 7

Non: Kèlens

Laj: 6 mwa.

Ki vaksen li pran deja: Li pran tout vaksen pou l te pran.

Non manman an: Wozeli

Adrès: Rimede 170773

ISTWA NIMEWO 8

Siyati: Lerebou

Non: Kamèl

Laj: 7 mwa

Ki vaksen li pran deja: Li poko pran okenn vaksen.

Non manman an: Joràn

Adrès: Ri Estenyo 172333


ISTWA *swit*
ISTWA NIMEWO 9
Siyati: Senflè

Non: Mikennson

Laj: yon mwa edmi

Ki vaksen li pran deja: li pran tout vaksen pou l te pran. Li pa nan tete

Non manman an: Milouz

Adrès: ri Debat 172380

ISTWA NIMEWO 10
Siyati: Jan Batis

Non: Wozèl

Laj: 2 an

Ki vaksen li pran deja: Li pran tout vaksen pou l te pran.

Non manman an: Magali

Adrès: Ba simityè 178282

ISTWA NIMEWO 11
Siyati: Janbatis

Non: Magali

Laj: 20 an

Ki vaksen li pran deja: Li pa pran okenn vaksen kont tetanòs.

Adrès: Ba simityè 178282



ISTWA NIMEWO 12

Siyati: Etyèn

Non: Franswaz

Laj: 23 an

Ki vaksen li pran deja: Li pran tout vaksen pou l te pran. Li nan tete.

Adrès: Ri Ejèn 256122

ISTWA NIMEWO 13

Siyati: Etyèn

Non: Antwanèt

Laj: 25 an

Ki vaksen li pran deja: Li di li te pran 2 vaksen kont tetanòs anvan dènye gwosès li a, sa gen 1 an konsa.

Adrès: Ri Ejèn 256122



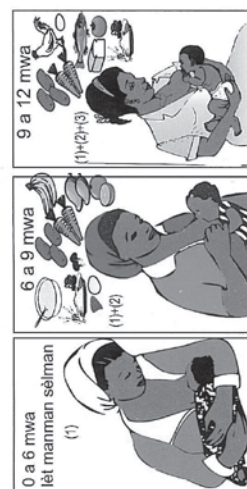
KESYON POU REKONÈT KI MOUN KI MERITE TÈL VAKSEN

1. Koman n ap chache enfòmasyon sou laj yon timoun?
2. Si timoun nan pa gen yon kat vaksinasyon epi moun ki responsab li a pa konn laj timoun nan, kisa nou ta dwe fè pou nou konnen laj timoun nan?
3. Si w konnen laj timoun nan, kisa w ta dwe fè pou konnen ki vaksen li pran deja?
4. Si timoun nan pa gen kat vaksinasyon, kijan nou ka wè ki vaksen timoun nan pran deja?
5. Si paran an pa konnen ki vaksen timoun nan pran deja, ki vaksen nou ta dwe bay timoun nan?
6. Si nou konnen yon timoun deja pran yon dòz vaksen, èske nou kapab ba l dòz yo anko?
7. Si timoun nan pa te pran tout dòz vaksen li dwe pran dapre laj li, èske lè n'ap vaksinen l nou dwa ba li plis?
8. Sa k ap fè nou konnen si yon timoun merite pran yon dòz vitamin A?
9. Sa k ap fè nou konnen yon fanm merite pran vaksen d'T?

SUPPLEMENTATION EN MICRO-NUTRIMENTS (Date)

Vitamine A	Iode

RENDEZ-VOUS (Date)



VACCINATION

	Dose 0	Dose 1	Dose 2	Dose 3	Rappel
Polio					
DTP					

BCG	Dose unique	Rougeole	Dose unique

Enfant a complété sa vaccination le: Jour Mois Année

à l'âge de.....mois

Autres vaccins (Type et Date)

Vaccination antitétanique de la mère	Dose 1	Dose 2	Rappel

EPISODES PATHOLOGIQUES

Date	Age	Impressions cliniques / Diagnostic

Dessiné: MARISSA

REPUBLIQUE D'HAÏTI
MINISTÈRE DE LA SANTÉ PUBLIQUE
ET DE LA POPULATION
CARTE "CHEMEN LASANTE"



N° Dossier

Date d'émission: / /

Institution:

Poste de rassemblement:

Commune:

Nom: Sexe: M ☐ F ☐

Prénom:

Date de naissance:

Nom de la mère:

Registre: Page Ligne

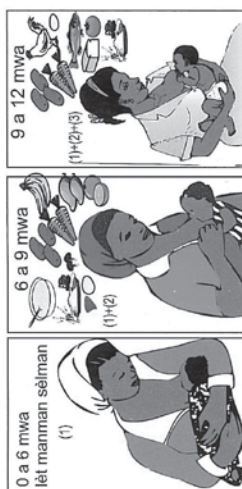
Institution (2)

SIS - Cf - 02

SUPPLEMENTATION EN MICRO-NUTRIMENTS (Date)

Vitamine A		Iode	

RENDREZ-VOUS (Date)

[illegible]

VACCINATION

	Dose 0	Dose 1	Dose 2	Dose 3	Rappel
Polio					
DTP					

Dose unique		Dose unique	
BCG		Rougeole	

Enfant a complété sa vaccination le: Jour Mois Année
à l'âge de:mois

Autres vaccins (Type et Date)

	Dose 1	Dose 2	Rappel
Vaccination antitétanique de la mère			

EPISODES PATHOLOGIQUES

[illegible]

Wednesday, April 2007



N° Dossier

Date d'émission: / /

Institution : _____

Poste de rassemblement: _____

Commune: _____

Nom: _____ Sexe: M ☐ F ☐

Prénom: _____ F ☐

Date de naissance: _____

Nom de la mère: _____

Registre: Page _____ Ligne _____

institution (2) _____

S/S - CI - 02

SUPPLEMENTATION EN MICRO-NUTRIMENTS (Date)

Vitamine A	Iode

RENDEZ-VOUS (Date)



VACCINATION

	Dose 0	Dose 1	Dose 2	Dose 3	Rappel
Polio					
DTP					

BCG	Dose unique	Rougeole	Dose unique

Enfant a complété sa vaccination le: _____
à l'âge de:mois

Autres vaccins (Type et Date)

Vaccination antitétanique de la mère	Dose 1	Dose 2	Rappel

EPISODES PATHOLOGIQUES

Date	Age	Impressions cliniques / Diagnostic

Dessiné: MARISS

REPUBLIQUE D'HAÏTI
MINISTÈRE DE LA SANTÉ PUBLIQUE
ET DE LA POPULATION
CARTE "CHEMEN LASANTE"



N° Dossier

Date d'émission: ____/____/____
Institution: _____
Poste de rassemblement: _____
Commune: _____
Nom: _____ Sexe: M ☐ F ☐
Prénom: _____
Date de naissance: _____
Nom de la mère: _____
Registre: Page _____ Ligne _____
Institution (2) _____
SIS - Cf - 02

SUPPLEMENTATION EN MICRO-NUTRIMENTS (Date)

Vitamine A		Iode	

RENDREZ-VOUS (Date)

[illegible]

VACCINATION

	Dose 0	Dose 1	Dose 2	Dose 3	Rappel
Polio					
DTP					

Dose unique		Dose unique	
BCG		Rougeole	

Enfant a complété sa vaccination le: Jour Mois Année

à l'âge de: mois

Autres vaccins (Type et Date)

	Dose 1	Dose 2	Rappel
Vaccination antitétanique de la mère			

EPISODES PATHOLOGIQUES

[illegible][illegible]

N° Dossier

Date d'émission: / /

Institution : _____

Poste de rassemblement: _____

Commune: _____

Nom: _____ Sexe: M ☐ F ☐

Prénom: _____ F ☐

Date de naissance: _____

Nom de la mère: _____

Registre: Page — Ligne —

institution (2) _____

S/S - CI - 02

SUPPLEMENTATION EN MICRO-NUTRIMENTS (Date)

Vitamine A		Iode	

RENDREZ-VOUS (Date)

[illegible]

0 a 6 mwa
lèt manman sèlman



6 a 9 mwa



9 a 12 mwa



VACCINATION

	Dose 0	Dose 1	Dose 2	Dose 3	Rappel
Polio					
DTP					

Dose unique		Dose unique	
BCG		Rougeole	

Enfant a complété sa vaccination le: Année
à l'âge de: Mois
Jour

Autres vaccins (Type et Date)

	Dose 1	Dose 2	Rappel
Vaccination antitétanique de la mère			

EPISODES PATHOLOGIQUES

[illegible]

Valley Forge: April 1995



N° Dossier

Date d'émission: / /

Institution : _____

Poste de rassemblement: _____

Commune: _____

Nom: _____ Sexe: M ☐ F ☐

Prénom: _____ F ☐

Date de naissance: _____

Nom de la mère: _____

Registre: Page _____ Ligne _____

institution (2) _____

S/S - CI - 02

SUPPLEMENTATION EN MICRO-NUTRIMENTS (Date)

Vitamine A		lode	

RENDZ-VOUS (Date)

[illegible]

VACCINATION

	Dose 0	Dose 1	Dose 2	Dose 3	Rappel
Polio					
DTP					

Dose unique		Dose unique	
BCG		Rougeole	

Enfant a complété sa vaccination le: Jour Mois Année

à l'âge de:.....mois

Autres vaccins (Type et Date)

	Dose 1	Dose 2	Rappel
Vaccination antitétanique de la mère			

EPIISODES PATHOLOGIQUES

[illegible]

October 2007



N° Dossier

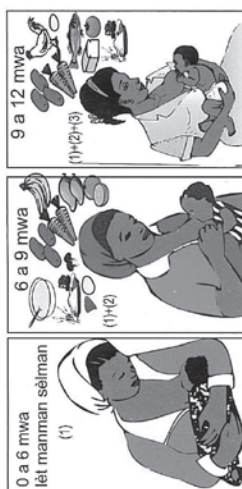
Date d'émission: ____ / ____ / ____
 Institution : _____
 Poste de rassemblement: _____
 Commune: _____
 Nom: _____ Sexe: M ☐ F ☐
 Prénom: _____
 Date de naissance: _____
 Nom de la mère: _____
 Registre: Page _____ Ligne _____
 Institution (2) _____
 Groupe Sanguin ☐

SIS - CI - 02

SUPPLEMENTATION EN MICRO-NUTRIMENTS (Date)

Vitamine A		lode	

RENDREZ-VOUS (Date)

[illegible]

VACCINATION

	Dose 0	Dose 1	Dose 2	Dose 3	Rappel
Polio					
DTP					

Dose unique		Dose unique	
BCG		Rougeole	

Enfant a complété sa vaccination le: Jour Mois Année

à l'âge de:.....mois

Autres vaccins (Type et Date)

	Dose 1	Dose 2	Rappel
Vaccination antitétanique de la mère			

EPISODES PATHOLOGIQUES

[illegible]

1000



N° Dossier

Date d'émission: / /

Institution : _____

Poste de rassemblement: _____

Commune: _____

Nom: _____ Sexe: M ☐ F ☐

Prénom: _____ F ☐

Date de naissance: _____

Nom de la mère: _____

Registre: Page _____ Ligne _____

Institution (2) _____

S/S - CI - 02

SUPPLEMENTATION EN MICRO-NUTRIMENTS (Date)

Vitamine A		Iode	

RENDREZ-VOUS (Date)

[illegible]

VACCINATION

	Dose 0	Dose 1	Dose 2	Dose 3	Rappel
Polio					
DTP					

Dose unique		Dose unique	
BCG		Rougeole	

Enfant a complété sa vaccination le: Jour Mois Année

à l'âge de:..... mois

Autres vaccins (Type et Date)

	Dose 1	Dose 2	Rappel
Vaccination antitétanique de la mère			

EPISODES PATHOLOGIQUES

[illegible]

1000000



N° Dossier

Date d'émission: / /

Institution : _____

Poste de rassemblement: _____

Commune: _____

Nom: _____ Sexe: M ☐ F ☐

Prénom: _____ F ☐

Date de naissance: _____

Nom de la mère: _____

Registre: Page—Ligne—

Institution (2) _____

S/S - C1 - 02

A) (à remplir à l'émission du carnet)

A.1- Antécédents médicaux

A.2- Habitudes		
Alcool	Tabac	Autre (Précisez)
Allergies _____		

A.3- Antécédents gynécologiques

Age aux premières règles (Ans) _____ Pratique la PF (oui, non) _____

Douleurs menstruelles (oui, non) _____ Suivi infertilité (oui, non) _____

Dernier accouchement

Date	Sexe / Type de naissance	Poids (Kg)
	Masc. Fémin. Né viv. Mort-né	
Age (en années révolues) _____		
Lieu _____		
Mode (Normal, Césarienne) _____		

B) (à remplir à la vaccination)

VACCIN ANTITÉTANIQUE

Date	TT 1	TT 2	R1	R2	R3

AUTRES VACCINS

Nom _____ Date _____

Registre : Page _____ Ligne _____

Yon konsiltasyon tanzantan ap ede w kenbe sante w

GROSSESSE ACTUELLE

Date de la première consultation _____ Age _____ (ans)

Date des dernières règles _____ Poids _____ (Kg)

Date probable d'accouchement _____

Antécédents obstétricaux

Grossesse antérieures	Accouchements doubles/triples
Total accouchements	Césariennes
Accouchements prématurés	Accouchements de mort-nés

Consultation prénatale

Date de consultation	Mois de grossesse	Risque (oui/non)	TA	Remarques	Date de Rendez-vs
1					
2					
3					
4					
5					
6					

Accouchement

Date	Sexe / Type de naissance	Poids (Kg)
	Masc. Fémin. Né viv. Mort-né	
Age (de la femme) _____ ans		
Lieu _____		
Mode (Normal, Césarienne) _____		

Consultation postnatale

Date	Supplémentation en Vit. A ?
Enfant vit encore ?	A été vu en consultation ?
Type d'allaitement (maternel exclusif, Mixte, Non)	

GROSSESSE ACTUELLE

Date de la première consultation _____ Age _____ (ans)

Date des dernières règles _____ Poids _____ (Kg)

Date probable d'accouchement _____

Antécédents obstétricaux

Grossesse antérieures	Accouchements doubles/triples
Total accouchements	Césariennes
Accouchements prématurés	Accouchements de mort-nés

Consultation prénatale

Date de consultation	Mois de grossesse	Risque (oui/non)	TA	Remarques	Date de Rendez-vs
1					
2					
3					
4					
5					
6					

Accouchement

Date	Sexe / Type de naissance	Poids (Kg)
	Masc. Fémin. Né viv. Mort-né	
Age (de la femme) _____ ans		
Lieu _____		
Mode (Normal, Césarienne) _____		

Consultation postnatale

Date	Supplémentation en Vit. A ?
Enfant vit encore ?	A été vu en consultation ?
Type d'allaitement (maternel exclusif, Mixte, Non)	

Poze kò w anvan ou fè yon lòt plit

A) (à remplir à l'émission du carnet)

A.1- Antécédents médicaux

Personnels	HTA	Diab.	Asih	A.lalc	Alcool	Tabac	Autre (Précisez)
Familiaux							

A.2- Habitudes

Alcool Tabac Autre (Précisez)

Allergies _____

A.3- Antécédents gynécologiques

Age aux premières règles (Ans) _____ Pratique la PF (oui, non) _____

Douleurs menstruelles (oui, non) _____ Suivi infertilité (oui, non) _____

Dernier accouchement

Date	Sexe / Type de naissance		Poids (Kg)
	Masc.	Fém.	
Age (en années révolues)			
Lieu			
Mode (Normal, Césarienne)			

B) (à remplir à la vaccination)

VACCIN ANTITETANIQUE

TT 1	TT 2	R1	R2	R3
Date				

AUTRES VACCINS

Nom _____ Date _____

Registre : Page _____ Ligne _____

Yon konsiltasyon tanzantan ap ede'w kenbe sante'w

GROSSESSE ACTUELLE

Date de la première consultation _____ Age _____ (ans)

Date des dernières règles _____ Poids _____ (Kg)

Date probable d'accouchement _____

Antécédents obstétricaux

Grossesse antérieures	_____	Accouchements doubles/triples	_____
Total accouchements	_____	Césariennes	_____
Accouchements prématurés	_____	Accouchements de mort-nés	_____

Consultation prénatale

Date de consultation	Mois de grossesse	Risque (oui, non)	TA	Remarques	Date de Rendez-vs
1					
2					
3					
4					
5					
6					

Accouchement

Date	Sexe / Type de naissance	Poids (Kg)
Age (de la femme) _____ ans	Masc. Fém. Né viv. Mort-né	
Lieu		
Mode (Normal, Césarienne)		

Consultation postnatale

Date	Supplémentation en Vit. A ?
Enfant vit encore ?	A été vu en consultation ?
Type d'allaitement (maternel exclusif, Mixte, Non)	

GROSSESSE ACTUELLE

Date de la première consultation _____ Age _____ (ans)

Date des dernières règles _____ Poids _____ (Kg)

Date probable d'accouchement _____

Antécédents obstétricaux

Grossesse antérieures	_____	Accouchements doubles/triples	_____
Total accouchements	_____	Césariennes	_____
Accouchements prématurés	_____	Accouchements de mort-nés	_____

Consultation prénatale

Date de consultation	Mois de grossesse	Risque (oui, non)	TA	Remarques	Date de Rendez-vs
1					
2					
3					
4					
5					
6					

Accouchement

Date	Sexe / Type de naissance	Poids (Kg)
Age (de la femme) _____ ans	Masc. Fém. Né viv. Mort-né	
Lieu		
Mode (Normal, Césarienne)		

Consultation postnatale

Date	Supplémentation en Vit. A ?
Enfant vit encore ?	A été vu en consultation ?
Type d'allaitement (maternel exclusif, Mixte, Non)	

Poze kò'w anvan ou fè yon lòt pitit

A) (à remplir à l'émission du carnet)

A.1- Antécédents médicaux

HTA	Diab.	Asih	A.lalc	Alcool	Tabac	Autre (Préciser)
Personnels						
Familiaux						

Allergies _____

A.3- Antécédents gynécologiques

Age aux premières règles (Ans) _____ Pratique la PF (oui, non) _____

Douleurs menstruelles (oui, non) _____ Suivi infertilité (oui, non) _____

Dernier accouchement

Date	Sexe / Type de naissance		Poids (Kg)
	Masc.	Fém.	
Age (en années révolues)			
Lieu			
Mode (Normal, Césarienne) _____			

B) (à remplir à la vaccination)

VACCIN ANTITETANIQUE

TT 1	TT 2	R1	R2	R3
Date				

AUTRES VACCINS

Nom _____ Date _____

Registre : Page _____ Ligne _____

Yon konsiltasyon tanzantan ap ede'w kenbe sante'w

GROSSESSE ACTUELLE

Date de la première consultation _____ Age _____ (ans)

Date des dernières règles _____ Poids _____ (Kg)

Date probable d'accouchement _____

Antécédents obstétricaux

Grossesse antérieures _____ Accouchements doubles/triples _____

Total accouchements _____ Césariennes _____

Accouchements prématurés _____ Accouchements de mort-nés _____

Consultation prénatale

Date de consultation	Mois de grossesse	Risque (oui, non)	TA	Remarques	Date de Rendez-vs
1					
2					
3					
4					
5					
6					

Accouchement

Date _____ Sexe / Type de naissance _____ Poids (Kg) _____

Age (de la femme) _____ ans _____ Né viv. Mort-né _____

Lieu _____

Mode (Normal, Césarienne) _____

Consultation postnatale

Date _____ Supplémentation en Vit. A ? _____

Enfant vit encore ? _____ A été vu en consultation ? _____

Type d'allaitement (maternel exclusif, Mixte, Non) _____

GROSSESSE ACTUELLE

Date de la première consultation _____ Age _____ (ans)

Date des dernières règles _____ Poids _____ (Kg)

Date probable d'accouchement _____

Antécédents obstétricaux

Grossesse antérieures _____ Accouchements doubles/triples _____

Total accouchements _____ Césariennes _____

Accouchements prématurés _____ Accouchements de mort-nés _____

Consultation prénatale

Date de consultation	Mois de grossesse	Risque (oui, non)	TA	Remarques	Date de Rendez-vs
1					
2					
3					
4					
5					
6					

Accouchement

Date _____ Sexe / Type de naissance _____ Poids (Kg) _____

Age (de la femme) _____ ans _____ Né viv. Mort-né _____

Lieu _____

Mode (Normal, Césarienne) _____

Consultation postnatale

Date _____ Supplémentation en Vit. A ? _____

Enfant vit encore ? _____ A été vu en consultation ? _____

Type d'allaitement (maternel exclusif, Mixte, Non) _____

Poze kò'w anvan ou fè yon lòt piti



RANSÈYMAN SOU ZÒN YO

Zòn 1a ak 1b: kouman pou nou fè brikèt dlo yo tounen glas.

- Enfòmasyon ki nan liv nou yo sou kesyon kouman pou fè brikèt dlo tounen glas epi kouman pou nou ranje brikèt glas, li l byen fò.
- Pandan yon patisipan ap li enfòmasyon ki gen nan liv la, lòt patisipan yo ap fè pratik la avèk materyèl ki te prepare deja. Si pa genyen yon frijidè, mete yo sou yon tab kòm si tab la te yon plato. Ti brikèt yo p ap jele, men nou kapab fè demonstrasyon an ak yo toujou nan souke yo epi nan koute dlo a.
- Apre aktivite sa a, di patisipan yo fèmen liv yo. Yon patisipan pral poze yon seri kesyon epi lot patisipan yo ap (reponn ak pawòl, nou pa bezwen ekri repons yo). Fòk nou sèten chak manm yon gwoup reponn yon kesyon si se pa plis pase yon grenn kesyon):
 - Kisa nou dwe fè pou brikèt glas yo pa koule?
 - Kijan pou nou depoze brikèt yo sou tab la pou kite ti kouch nèt la fonn anvan w mete l nan tèmòs la?
 - Pandan konbyen tan pou nou kite brikèt yo nan frizè a ?
 - Kijan pou nou ta prepare brikèt glas yo?

Zòn 2a ak 2b: Kijan nou dwe ranje vaksen yo nan tèmòs?

- Se byen fò pou nou li enfòmasyon nan liv nou an sou kijan pou nou sèvi ak vaksen yo nan tèmòs.
- Epi chak manm yon gwoup ta dwe gen moman pa l pou li suiv espplikasyon sou kijan pou nou sèvi ak vaksen yo nan tèmòs pandan yon lòt moun ap li espplikasyon an byen fò.



RANSÈYMAN SOU ZÒN YO *swit*

- Apre chak moun fè aktivite pa l, fèmen liv nou yo epi reponn yon seri kesyon nou kenbe nan tèt nou (reponn ak pawòl, nou pa bezwen ekri repons yo). Fòk nou sèten chak manm yon gwoup reponn yon kesyon si se pa plis pase yon grenn kesyon):
 - Kisa nou ta dwe fè tousuit apre nou retire brikèt yo nan frizè a?
 - Kijan pou nou ta prepare ti brikèt glas yo ?
 - Kijan pou nou mete yo nan tèmos vaksen?
 - Lè n ap bay vaksen, ki kote nou ta dwe depoze ti boutèy vaksen yo?
 - Ki kote nou ta dwe mete tèmos vaksen an pandan pòs rasanbleman an?

Zòn 3a ak 3b: Chenn fwa

- Li enfòmasyon sou chenn ki nan liv nou yo byen fò epi byen gade desen an.
- Apre sa, fèmen liv nou yo. Chak manm nan gwoup la dwe gen yon pati nan chenn nan nan men yo pou yo mete an lòd (ki ekri sou fèy papye yo) yo mèt kole yo sou mi an ak tep. Epi y ap kontwole sa ki nan liv la pou wè si se bon lòd la. Apre chak aktivite yon moun, wete eleman ki afiche yo pou manm pwochen gwoup la kab sèvi avè yo.
- Lè chak moun fè aktivite pa yo, men yon kesyon pou nou brase lide. Fòk nou sèten tout manm tout gwoup yo te patisipe:
 - Kisa ajan kore fanmi dwe fè pou respekte chenn fwa e poukisa li sitèlman enpòtan?



KONSÈVE VAKSEN EPI JETE DECHÈ: EKSPLIKASYON SOU ZO`N YO

Zòn 1: Kouman pou nou fè tès “souke” a

Enfòmasyon sou jan pou nou fè tès “souke” a, li l byen fò nan liv la.

Epi chak manm gwoup la dwe suiv espplikasyon pou tès “souke” a, lè tou pa l rive, etan yon lòt moun li espplikasyon yo byen fò. Chak moun dwe fè tès la nan sèvi ak ti boutèy “kontwòl- pa sèvi ak li” a epi ak chak boutèy pou “tès”, youn chak fwa.

Aprè chak moun fin fè egzèsis pa l, fèmen liv nou epi reponn kesyon nou pral ekri yo (nou mèt pale pou nou reponn tou. Nou pa bezwen ekri repons yo.) Se pou nou sèten chak manm gwoup la reponn yon kesyon, si se pa plis:

- Ki vaksen ki gate si yo te tounen glas, ki fè nou pa kab sèvi ak yo?
- Kisa nou bezwen pou nou fè tès “souke” a?
- Sa ki fè nou kapab di si yon vaksen pa te deja tounen glas di?
- Sa ki fè nou kapab di si yon vaksen pa te deja tounen glas, ki fè li pa gate?
- Kilè nou ta dwe fè tès “souke” a?

Zòn 2: Kouman pou nou li Papye pou Kontwòle Vaksen yo?

Se byen fò pou nou li espplikasyon sou kouman pou nou li Papye pou Kontwòle Vaksen yo, nan liv la.

Epi chak manm gwoup la dwe suiv espplikasyon yo, lè tou pa l rive, pandan li rekonèt chak avètisman kòrèkteman, etan yon lòt moun li espplikasyon yo byen fò.

Aprè chak moun fin fè egzèsis pa l, fèmen liv nou epi reponn sa nou chonje kòm repons kesyon nou pral ekri yo (nou mèt pale pou nou bay repons nou. Nou pa bezwen ekri repons yo). Se pou nou sèten chak manm gwoup la reponn yon kesyon, si se pa plis:



KONSÈVE VAKSEN EPI JETE DECHÈ: EKSPLIKASYON SOU ZO`N YO *swit*

- Kilè avètisman sou ti boutèy vaksen chanje koulè?
- Ki chanjman nan avètisman ti boutèy vaksen ki vle di yo kab sèvi ak vaksen an?
- Ki chanjman nan avètisman ti boutèy vaksen ki vle di yo pa kab sèvi ak vaksen an?
- Kilè nou ta dwe li avètisman ti boutèy vaksen yo?

Zòn 3: Kouman pou nou fè melanj pou vaksen an fin pare

Se byen fò pou nou li espikasyon sou kouman pou nou fè melanj pou vaksen an fin pare.

Epi se ta dwe tou pa yon manm gwoup la pou li fè melanj pou vaksen an fin pare, etan yon lòt manm ap li espikasyon yo byen fò.

Fèmen liv nou epi reponn sa nou chonje kòm repons nou pral ekri yo (nou mèt pale pou nou bay repons nou. Nou pa bezwen ekri repons yo). Se pou nou sèten chak manm gwoup la reponn yon kesyon, si se pa plis:

- Ki vaksen ki dwe fin prepare egzijibleman?
- Kisa nou dwe fè anvan nou prepare yon vaksen?
- Kilè nou dwe jete yon anpoul pwodui pou delye vaksen, san nou pa sèvi avèk li menm?
- Kijan nou ta dwe ouvri yon anpoul pwodui pou delye?
- Kisa pou nou fè pou nou melanje pwodui pou delye a ak poud vaksen an?

Zòn 4: Kouman pou nou fè pwogrè nan bay piki san danje

Se byen fò pou nou li espikasyon sou kouman pou nou fè pwogrè nan bay piki san danje, nan liv la. Yon sèl grenn kesyon chak fwa.

Pou chak kesyon, brase-lide ak gwoup la. Poukisa tèl teknik bay plis pwoteksyon nan bay piki? Paregzanp, lave men nou wete mikwòb ki ta kab kontamine vaksen oubyen ekipman.



LIS TOUT SA POU FÈ POU YON BON JAN MWAYEN POU PALE

- ☐ Montre respè pou moun yo.
- ☐ Eksplike bagay yo aklè epi dousman.
- ☐ Poze kesyon pou asire moun yo konprann.
- ☐ Poze kesyon ouvè (pou fè moun pale), epi ankouraje de moun pale ansanm.
- ☐ Aprann epi rekonèt reyalite ak pwoblèm moun yo.
- ☐ Ankouraje moun yo fè konnen eksperyans ak opinyon yo, epi reyaji sou yo.
- ☐ Koute avèk anpil atansyon sa moun yo ap di a, epitou montre ou konprann.
- ☐ Obsève ekspresyon ak langaj kòporèl moun yo pou wè kijan w ap pale avèk yo.
- ☐ Montre ou gen konesans teknik (sou manje, vaksinasyon, sante manman, elatriye).
- ☐ Ranje sa w ap di a nan sitiyasyon ak reyalite moun nan.
- ☐ Pa bougonnen, pa pale anpil, oswa pa enpoze w sou moun yo.
- ☐ Aji kòm yon resous, men pa kòm yon otorite.
- ☐ Montre ou respekte kilti moun yo.
- ☐ Montre ou onèt sou sa ou kapab fè ak sa ou pa kapab fè.



LIS TOUT SA POU FÈ POU MONTRE RESPÈ

- ☐ Chache bon jan okazyon pou ou vin konnen chak manm fanmi an apa, epitou pou yo vin konnen w tou. Aprann non tout manm fanmi an, epi toujou site non yo lè w ap pale ak yo.
- ☐ Gade moun yo nan zye lè w ap pale avèk yo.
- ☐ Pale avèk chak moun apa (pa sèlman nan gwo gwoup).
- ☐ Ankouraje moun yo pale.
- ☐ Koute lide moun yo, epi fè yo dekouvri pwòp reyalite yo.
- ☐ Poze kesyon ouvè (pou fè moun pale) pou ou kapab aprann epi konnen sitiyasyon ak reyalite chak fanmi pi byen.
- ☐ Kite moun yo poze kesyon, epi reponn kesyon yo dapre tout sa ou konnen. Si ou pa konnen repons pou yon kesyon, di ou pa konnen, men w ap chèche konnen repons lan.
- ☐ Poze kesyon ouvè (pou fè moun pale) sou sa moun yo konnen deja ki gen rapò ak sijè w ap pale a.
- ☐ Ankouraje moun yo aprann enfòmasyon tounèf sou sijè w ap pale a. Pou fè sa, mete ti enfòmasyon tounèf nan sa moun nan konnen deja.
- ☐ Felisite moun nan sou sa li konnen sou sijè a epi pou fason li pratike.
- ☐ Aprann reyalite chak fanmi, epi rekonèt difikilte ak pwoblèm reyalite a.



TEKNIK POU KOUTE

1. Koute San Bay Repons

Moun k ap koute sèvi sèlman ak kominikasyon san pale (kontak nan zye, souke tèt li), ak repons kout (u huh, wi, ummm) pou montre enterè li, epitou pou ankouraje moun k ap pale a kontinye pale.

Teknik sa a ankouraje moun k ap pale a pale san pwoblèm ak eksprime lide li yo.

2. Poze Kesyon pou Esplikasyon

Moun k ap koute a poze moun k ap pale a kesyon espesyal pou li kapab eksplike sa moun k ap pale a ap di.

Teknik sa a ede moun k ap koute a jwenn plis enfòmasyon sou sitiyasyon an pou li kapab konprann moun k ap pale a pi byen. Sa ede moun k ap pale a konsidere tout aspè sitiyasyon an oswa sijè a lè li reponn kesyon ki asosye avèk lide li yo. Teknik sa a kapab ede moun k ap pale a ak moun k ap koute a evalye lòt sitiyasyon ak solisyon posib yo.

3. Re-espesifye Lide yo

Moun k ap koute a repete avèk pwòp mo pa li, sa li te konprann moun ki t ap pale a te di.

Teknik sa a ede moun ki t ap koute a asire li te konprann sa moun ki t ap pale a te di. Sa pèmèt moun ki t ap pale a tou eksplike nenpòt bagay moun k ap koute a pa t konprann, paske li kapab tandè lide yo repete sou fòm rezime.



PRENSIP POU BAY KONSÈY

Kenbe sekre: Toulède moun yo dakò yo pap pale enfòmasyon yo diskite sou yo a ak okenn lòt moun ki nan kominote a.

San Patipri: Ajan Kore Fanmi an pa ta dwe kite valè pèsònèl li oswa konviksyon pèsònèl li parèt, epitou li pa ta dwe jije yon konpòtman oswa opinyon ki diferan.

Konsiderasyon: Ajan Kore Fanmi an ta dwe eseye konprann opinyon moun nan avèk objektivite san li pa montre pitye oswa san li pa kriye pou sitiyasyon moun nan.

Onètete: Ajan Kore Fanmi an ta dwe toujou di laverite ak bay enfòmasyon konplè.

Respè pou Chwa Malad la: Ajan Kore Fanmi an pa ta dwe senpleman bay konsèy oswa fè chwa pou moun nan; olye sa, li ta dwe devlope bon jan fason pou moun nan pou fè chwa ki kòrèk yo pou tèt li.

Bon Kominikasyon: Ajan Kore Fanmi an dwe montre respè, aprann sou reyalite fanmi yo, koute byen, poze keksyon ouvè (ki ankouraje plis pawòl), e ankouraje dyalòg.



ETAP CHANJMAN

1. **Pa konnen** – moun nan pa menm konnen konpòtman an.
2. **Konnen** – Moun nan konnen konpòtman an, men li poko pratike li; menmsi li ka anvizaje li.
3. **Vle/Dakò** – Moun nan vin konnen konpòtman an, epi li anvizaje pratike konpòtman an; moun nan ka pran yon desizyon, li ka planifye fason pou fè sa, epitou moun nan ka gen bagay li bezwen pare li ka kòmanse pratik la.
4. **Fè** – Moun nan te kòmanse pratike konpòtman an.
5. **Temwaye** – Moun nan kontinye pratike konpòtman an pandan lontan.



ETAP CHANJMAN KONPÒTMAN NEGOSYE

Premye Kontak

1. **Evalye sitistasyon moun nan** pandan vizit nan kay la. Pou fè sa, obsève epi pale ouvè ki gen rapò ak sa moun nan ap pratike nan moman an. Chèche konnen nan ki etap chanjman moun nan ye.
2. **Idantifye konpòtman ki pi bon** moun nan bezwen adopte pou li ka an sante (oswa pou timoun nan ka an sante).
3. **Bay lòt enfòmasyon** sou konpòtman ki pi bon (avantaj li yo, danje pou pa pratike li, jan pou jwenn sèvis, elatriye) moun nan bezwen.
4. **Pwopoze konpòtman ki pi bon yo**, epi mande si moun nan vle eseye li.

Dezyèm Kontak (lòt vizit)

1. **Chèche konnen** kijan moun nan ap kontwole tèt li avèk konpòtman pi bon ki tounèf la.
2. Si li gen difikilte avèk konpòtman tounèf la, **pale avèk li**.
3. **Idantifye difikilte** li genyen yo.
4. **Ede li jwenn solisyon** pou abòde difikilte yo.
5. **Negosye** pou idantifye yon konpòtman entèmedyè ki abòde difikilte yo, menmsi se pa konpòtman ki pi bon yo.
6. Si li te adopte konpòtman tounèf la, **felisite** li, epi fè lwanj pou li.
7. **Fè yon rekòmandasyon tounèf** selon bezwen moun nan (oswa selon laj timoun nan).



PLAN DETAYE POU PYÈS TEYAT YO SOU CHANJMAN KONPÒTMAN NAN VAKSINASYON

Pyès teyat 1

Yon ajan pou kore fanmi ap vizite fanmi Antwanèt ak Fernet depi marasa yo fèt. Alis, manman marasa yo, te fè yo pran vaksen pou BCG lè yo te fèt nan sant sante a, men li an reta pou lòt vaksen yo dwe pran yo. Antwanèt ak Fernet gentan gen 2 mwa.

Ki sa Ajan pou kore fanmi an ta dwe di? Ki sa li ta dwe fè? Kouman manman an ap reyaji?

Pyès teyat 2

Yon ajan pou kore fanmi fè premye vizit li kay Edi ak grann li. Se grann Edi ki okipe li. Edi gen ennan men li poko pran tout vaksen li. Grann Edi pa konprann kouman sa enpòtan pou li pran vaksen kont lawoujòl.

Ki sa ajan pou kore fanmi an ta dwe di? Ki sa li ta dwe fè? Kouman grann nan ap reyaji?

Pyès teyat 3

Yon ajan pou kore fanmi vizite Rene ki gen 3 mwa. Li remake dènye vaksen li te pran an gen yon reyaksyon ki pa grav sou li. Reyaksyon segondè yo pa grav men Klodèt, manman Rene, enkyete pou sa.

Ki sa ajan pou kore fanmi an ta dwe di? Ki sa li ta dwe fè? Kouman manman an ap reyaji?

Pyès teyat 4

Se 4yèm vizit yon ajan pou kore fanmi ka Selès. Jiskaprezan, Selès fè yon bon travay pou koze vaksen, Lili, pitit li Lilidwe pran. Lili deja pran vaksen BCG, 2 dòz polyo ak DTK men kounye a Selès doute si yon 3zyèm dòz nesèsè. Li di li gen twòp travay pou li fè pou li ta jwenn tan pou li ale nan yon pòs rasanbleman.



PLAN DETAYE POU YON PYÈS TEYAT SOU CHAN- JMAN KONPÒTMAN POU KOZE VAKSINASYON *swit*

Ki sa ajan pou kore fanmi an ta dwe di? Ki sa li ta dwe fè? Kouman manman an ap reyaji?

Pyès teyat 5

Maksim gen 5 mwa epi li an sante. Mod, Manman li, Maudemennen li nan sant kontwòl devlopman chak mwa a toule mwa depi li fèt. Pandan yon vizit, Mod di ajan pou kore fanmi an li kòmanse bouke ak gwo liy ki gen nan pòs rasanbleman an. Li pa panse l ap retounen ak Maksim pou pwochen vaksen an.

Ki sa ajan pou kore fanmi an ta dwe di? Ki sa li ta dwe fè? Kouman manman an ap reyaji?

Pyès teyat 6

Yon ajan pou kore fanmi al vizite Ivàn, ki gen 2 timoun ki poko gen 5 an. Okenn nan yo pa resevwa sipleman vitamin A.

Ki sa ajan pou kore fanmi an ta dwe di? Ki sa li ta dwe fè? Kouman manman an ap reyaji?

Pyès teyat 7

Ajan pou kore fanmi an al vizite Glorya ki gen 4 mwa ansent. Se premye gwosès Glorya. Li pa fin konnen sa li dwe fè pou gwosès la ka byen pase epi pou tibebe a ka an sante. Glorya poko al fè konsiltasyon pandan li ansent lan. Ki sa w ap di li pou vaksen li ka bezwen yo?

Ki sa Ajan pou kore fanmi an ta dwe di? Ki sa li ta dwe fè? Kouman manman an ap reyaji?



PLAN DETAYE POU YON PYÈS TEYAT SOU CHANJMAN KONPÒTMAN POU KOZE VAKSINASYON

Pyès teyat 8

Yon ajan pou kore fanmi an al vizite Idil nan dènye mwa gwosès li a. Se premye bebe Idil epi ajan pou kore fanmi an vle eksplike li ki pi bon fason pou li pwoteje bebe a pou li pa trape maladi grav tankou TB se pou li fè tibebe a pran vaksen.

Ki sa Ajan pou kore fanmi an ta dwe di? Ki sa li ta dwe fè? Kouman manman an ap reyaji?

Pyès teyat 9

Medyaska mennen tifi li a ki gen 2 an kay ajan pou kore fanmi a. Medyaska enkyete anpil. Tibebe a malad, li gen lafyèv, vyann li yo rèd kòm si li t ap detire epi machwa li sere. Tibebe a pa pran tete depi maten.

Ki sa Ajan pou kore fanmi an ta dwe di? Ki sa li ta dwe fè? Kouman manman an ap reyaji?

Pyès teyat 10

Yon Ajan pou kore fanmi vizite Mari Woz ki fèk dekouvri li ansent. Ajan pou kore fanmi an mande Mari Woz si li te pran vaksen kont tetanòs. Mari Woz di non.

Ki sa Ajan pou kore fanmi an ta dwe di? Ki sa li ta dwe fè? Kouman dam nan ap reyaji?



NÓT

[illegible]



FÒM EVALYASYON

Ki aktivite fòmasyon ou te renmen pi plis? Poukisa?

Ki aktivite fòmasyon ou te renmen mwens? Poukisa?

Kisa ou te aprann ki te enpòtan pou sèvi ak yo nan travay ou?

Èske te gen yon bagay ou pa t konprann? Bay egzanp espesyal.

Ki rekòmandasyon ou pou rann fòmasyon sa a vin pi bon? Kisa ou ta chanje?
(Pa egzanp, ki aktivite, imaj ak foto, elatriye, ou ta renmen chanje?)

Ki lòt kòmantè ou genyen?

Mèsi poutèt ou fè evalyasyon sa a.

